

ఆంధ్రప్రదేశ్

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ జూలై నెల 6 వ తేది సోమవారము.

ఆ సందనామ సంవత్సర ఆషాఢ శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩

No. 83

సంచిక ౮౩

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదివఱకే పటములను జేర్చి మృదుమధురశైలిని శ్రీమద్రామానందమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆ ప్రకారముననే స స్కృతియు నందు వ్యాసప్రోక్తమైన శ్రీభాగవతమును విక్రీలి తేటగా నీటుగులుకు శైలిని ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందు విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందుఁ జేర్చించియున్నారము. ఈ గ్రంథమును క్రొన్ ౪ పేజీల చిన్నపైజాన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చిత్రించుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగాఁ జేరి మాకుత్సాహము గలిగింతురని యుద్విహ్వరుచున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము ప్రథమభాగము, కాలికోత్తెండు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములచేరి ౧౪౦. తృతీయభాగము ౧౪౦ కాశ్యోతపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామానందము-కంకంటి పాపరాజు ప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలికోత్తెండు ౧౪౦ డిటో మిక్కిలి దశసరికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౪౦ శ్రీకృష్ణకన్యామృతము-మూడవభాగములు, ఆంధ్రటికాతాత్పర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రవచనములతోను, కాలికోత్తెండు గిల్లుపేరు ౧౪౦ అమరశతము-ప్రకాశము సటికము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ ఆంధ్రనిఘంటుశ్రయము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామతవము సాంబనిఘంటువు) సటికము, దశసరికాగితములు; కాలికోత్తెండు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసరికాగితములు ౦౬౦ గ్రంథమోక్షము-సటికా తాత్పర్యము, కాలికోత్తెండు ౦౪౦ యక్ష్మణికల్యాణము-సటికాతాత్పర్యము, కాలికోత్తెండు ౦౪౦. ఆర్. పేరకల్వర్ అండ్ కో, ఆనందాచెన్, మద్రాసు.

దినపత్రిక

(౦)

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీపత్రికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శింపబడును.

వార్తావళి.

ఆంధ్రోద్యమవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలును సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను వెంటనేదీనియందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రోద్యమవార్తాపత్రిక సమకూర్పుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్రపటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపరిపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతావలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

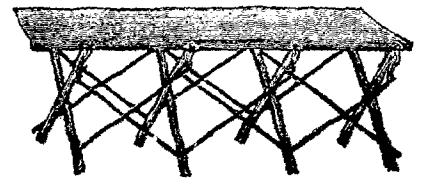
జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కపసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుద్ధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పానుల బరువును భరించగలగ. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 8 అంగుళముల లైటు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినట్లు సంచి 2-0-0 దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0

ఈ సామాను అన్నింటితో కూర్చితర 18-8-0.

లండను ప్రెసిడెంట్ కంపెనీ,

81/88 రత్నబజారుస్ట్రీ, మద్రాసు

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras

గ్రంథప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభివృద్ధియమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినవాధనములు సూచించబడును.

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము జేలకుజేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తల నొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బావును.

సార్వప్రసృష్టల బారదోలును. పోట్లపోగొట్టిన

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

తయారుచేయబడు మంచిముందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నరు.

పండ్లవాచిటి చూచితిని తెలము గలగడు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, పోస్టబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

ఇందునులే పరిణయము.

ఇది యొక చక్కని కావ్యము. అజయహారాజు యొక్క వివాహపు కథ. సుప్రసిద్ధుడైన కుమార ధూర్జటి మహాకవి వ్రాసినది. శ్రీనరసింహాపురాయాంకితము. తిరుపతి వేంకటేశ్వరవేదాంతము తదితర విశేషకాలంకృతము.

నెల రూ. 0—10—0.

ఆంధ్రపుస్తక భాండారములకెల్ల నుచిత మగును లేదితరులకు పైమూల్యమునకును బంప బడును.

వలయువారు :—

**THE HEAD CLERK,
Mushur Estate,
NUZVID. (Kistna Dt.)**

అని వ్రాసినచో బడయగలరు.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మాకడ మియంటి నలంకరించు సామానులన్నియు సులభక్రయమునకు దొరుకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటే చతుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాకవన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడలి మంచము కాకవన్ గలది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది	"	18-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు	"	12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము	"	16-8-0
(సింగిలు)		

బీరువలు 8x4 అడుగులు 17-0-0
డిటో 5x3 1/2 23-0-0 డిటో మేలురకం 30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేముది 8-8-0
క్యాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. బొమ్మ స్వామి పిల్లె అండుసన్
బాబి నెట్ మేకర్స్ 41/42 రాటన్ బజారుకిది, మదరాసు

నర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సుంజీవివంటి ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన పూనకుల అతిహాస్యపు జౌషధము. దీని ప్రభావము కనగొనవలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పురుషుని కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్వము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మాత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజావంటిది. రక్తమును కుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాయము నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సుంజీవివంటిది. "నర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నవయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

నెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(18-5-14) కలియుగభీమ,
16 కృష్ణపు మొదలిపిడి, తిరువల్లిక్కేణి మదరాసు

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అజ్ఞె సులువ గయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదీల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదీలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారులలో వారపత్రిక చందాదారులలో వ్రాసినయెడల చాలసులువుగా నుండుటయేగాక వానికి జవాబులు త్వరగా నొసంగ బడగలవు. వారిచేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన చేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరల్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నాము.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. స.]

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అన్ను తోవచ్చు చేరును చించి నెంబరుతో సహా కంప వలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబుతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చిరాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు

సత్యముగా మోసముకాదు.

గణపదనిహో ద్రవ్యమును ఖండితముగా తిరిగి యిచ్చెదను
ఒకానొక ఘోషాయ మహాత్మునిచే చేయబడిన

మేహధ్వంసని గజకేసరిమాత్రలు.

ఈ మాత్రల సేవచే ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ ప్రణములు, చెల్లికురుపులు మొదలగు మేహసంబంధముల వ్యాధులు ధాతునష్టము, ధాతు నీరైధుండుట, దేహబల హీనత మొదలగునవి నివర్తించి దేహోగ్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగము కలుగును. సీసా 1-కి క్రయం రూ. 2-0-0

దేహపుష్టి జౌషధము:—ఈ జౌషధమును సేవించినచో దేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అశక్త్యము, అగ్నిమాంద్యము, నరములబలహీనత మొదలగునవి నివారణయై, జ్వర శక్తి, నరములపుష్టి, రక్తవృద్ధి, దేహపుష్టి, జ్ఞాపకశక్తికలుగును విద్యార్థులకు, స్త్రీ డర్లకు చాల ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి క్రయం రూ. 2-0-0

మాచిల సము. — హాలిపు దేవరమరం సిద్ధాంతులు,
హరపనబల్లి, (బళ్లారిజిల్లా)

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:— సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల నుపయుక్తమగు గ్రంథము. నెల రూ. 3-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:— ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను అపథ్యములను అగు వస్తువులను బోధించును.

నెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

3. ఆయుర్వేద పరిభాష:— మందుల జేయుటకును వాని లోగల కస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తూకల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది మరకు లేదు. నెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0
4. అగస్త్యవైద్యము:— దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. నెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

5. వశీకర్మ:— పిచికారీదేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
6. శల్కతంత్రము:— దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

7. ఆయుర్వేదము:— ఆయుర్వేదముయొక్క స్రావీత అందిలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. నెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, వి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్చులు కొనువారే భరించవలయును.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమం. బాబి నెట్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువ జేయును.

మొదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుటకు పాయ మేమి.

అమృతావలక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

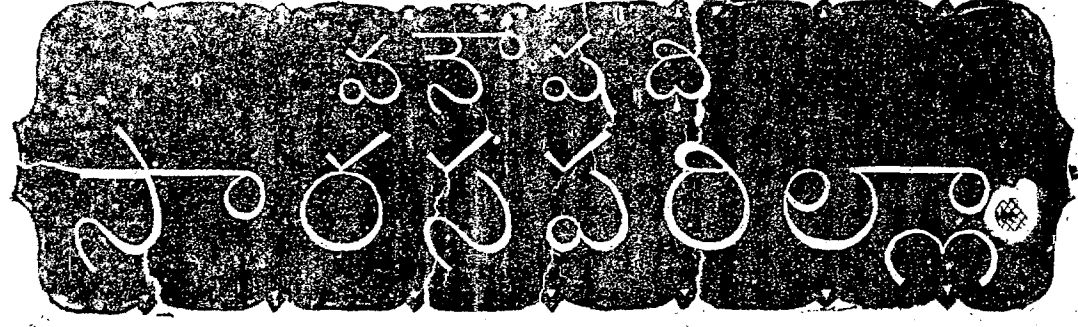
తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మొదడునండలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

నెల బుడ్డి 1-కి రూ. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రూ. 8-0-0.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీ వేరు.
కోరువారికి క్యాటలాగు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు,
పి. వి. యస్., పి. యమ్. బి.,
ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కోరువారు సమీపముగ రైలు స్టేషన్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మోయు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును సుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా నెల రూ. 1-4-0
డాక్టర్ బి. సావంత్, ౧౬౪ ఫనస్వాడి, స. ౨. బొంబాయి
Dr B. SAVANT. No. 144 Fanaswadi, No. 2 Bombay.

పొగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నావాశ్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ జూలై నెల 6 వ తేది

ప్రీతుల పేరు	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
శ్రీకృష్ణయ్య	లివర్ పూలు	5 జూలై	కలకత్తా	16 జూలై

రానున్నవి.

మక్కిన్ టామ్	కోస్తు	4 జూలై	లండను	7 జూలై
గ్రాన్స్	ఆస్ట్రేలియా	5	కలకత్తా	5
కోబాట్	వేనెస్	6	కలకత్తా	8
ట్రీస్టు	కలకత్తా	6	ట్రీస్టు	7
ఫ్రస్ కెన్ థె	ఆంట్వర్పు	7	కలకత్తా	9
బారోవా [ఎస్]	ప్రెయిట్సు	8	ప్రెయిట్సు	9
నివాసా	కలకత్తా	10	లండను	11
ట్రాన్ బెన్ థె	క్రిస్టియనియా	10	కలకత్తా	10
నూమిడియ[ఎస్]	ట్రీస్టు	11	రంగూన్	11
అంకూటి	కలకత్తా	12	నెటూర్	13
టాండా	లండను	12	కలకత్తా	14
బాన్స్	ఆస్ట్రేలియా	15	కలకత్తా	15
అంలాటి	నెటూర్	26	కలకత్తా	26

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ స్థితి

1914 సం॥ జూలై 6 వ తేది

ప్రదేశములు.	జూలై 6 తేది, ఉదయ 8 గంటలలో ఉన్న వాయువీరము	ఉదయ 8 గంటలలో ఉన్న వాయువీరము	ఉదయ 8 గంటలలో ఉన్న వాయువీరము		వర్ష పాతము.
			తేలికపాటి వాయువీరము	తేలికపాటి వాయువీరము	
కోయలపురము	29.479	90.0	82.8	...	28.93
వాల్తేరు	29.514	94.1	79.9	0.12	12.99
కాకినాడ	29.565	99.0	82.6	...	8.79
2.0 దూరు	29.596	102.3	80.2	0.12	6.09
గుంటూరు	...	103.2	66.8	...	5.07
నెల్లూరు	29.628	103.1	79.1	0.12	3.53
మైదాను	29.662	100.7	78.2	0.20	3.14
కడపూరు	29.695	98.9	81.5	...	3.69
నాగపట్టణము	29.702	95.8	78.5	...	2.12
కొలంబర	29.802	85.7	74.3	1.37	30.03
తిరువనంతపురము	29.812	81.0	75.0	0.68	27.52
కర్నూలు	29.804	80.7	73.7	1.45	41.74
కర్నూలు	29.774	80.8	75.3	1.68	42.17
మంగుళూరు	29.764	80.6	73.1	3.43	48.98
బొంబాయి	29.658	87.6	81.3	0.24	17.47
హైదరాబాదు	29.608	92.8	73.6	...	11.09
అనంతపురము	...	99.0	76.7	...	3.47
బళ్లారి	29.648	97.9	75.2	...	2.11
కర్నూలు	29.675	97.5	77.2	0.22	3.84
కడప	29.662	101.8	76.8	0.28	7.38
బెంగళూరు	29.712	83.3	68.8	0.01	9.48
కొడైకనాల	22.711	58.4	53.1	0.18	18.00
ఉదకమండలము	22.924	61.5	54.0	0.38	12.52
కోయంబుత్తూరు	29.737	87.4	72.2	0.06	1.48
వెల్లూరు	29.665	98.7	81.0	...	6.27
సేలము	29.736	96.7	74.6	0.11	8.12
తిరుచనాపల్లి	29.727	95.1	81.0	...	2.67
పుదుచ్చోరి	29.728	98.8	79.4	...	5.46
మధుర	29.766	92.1	80.0	...	4.77
తిరువల్లూరి	0.05	0.91

బొంబాయి తీరమున వాయుభారము పెంచినది. కానీ టెక్సునందు తగ్గినది. ఇందువలన వాయుప్రచారమునందు చాల మార్పుకలిగినది. ఇదిగత కున్నంతవరకు వర్ష పవన మిప్పుడు లేదు. రాజధానియొక్క దక్షిణభాగమునందు వాయుప్రచారము సరికాలేదు. అస్థిరముగ నున్నది. ఇందువలన తూర్పుతీరమునను, ఉత్తరమునను వర్ష లక్షణములు వృద్ధిచుచున్నవి. సర్వత్రానున్న వర్ష మండలములందును మధ్య మెట్టపరిమారు

ణము తక్కువగాలేదు. తూర్పుతీరమునందును, గంటూరు నెల్లూరులలోను నిష్పటిరోజున వేడి 103 డిగ్రీలుండెను. పడమటితీరమున వర్ష మధికముగా కురిసినది. మబ్బులు దట్టముగా పట్టియున్నవి. చెన్నపురితీరమున వాయువులో చెమట తగ్గినది. దత్తమండలములలో జల్లులుపడుచున్నవి.

నూచన. తూర్పుతీరమున వర్షమున కనుకూలలక్షణము లేవుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మండలసభలు

వానియుద్దేశములు.

విజయూరి భావనాచార్యులు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఇండియాలో ప్రథమ మండలసభ గుంటూరులో నిష్పటికి 23 సంవత్సరముల క్రిందట నారంభించబడిన దనియు, అప్పటిలో గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాలో నొక భాగముయినందున కృష్ణా మండలసభయని పిలువ బడుచు గుంటూరు పేరుగ జిల్లా యయినతోడనే గుంటూరు కృష్ణామండల సభయని నూతన నామముబడసి రెండు సంవత్సరముల క్రిందట కృష్ణా మండలసభ పేరుగాను గుంటూరు మండల సభ పేరుగాను జరప బడుచున్నవనియు నీ కారణముచేతనే యీ రెండు సభలకొక సౌఖ్యమే వేరుబడుచున్నదనియు, దమ చమకరులలో జాల మంది యెరిగియుండవచ్చును.

ఈసభ యారంభించిన చిర కాలముకు గోదావరి మండల సభయు విశాఖపట్టణమండలసభయు నిటీవల నక్కడక్కడ మండల సభలును జరుపబడుచున్నవి. కొయంబుత్తూరులో మొన్ననే సభ జరిగినది. సేలంజిల్లావారు సభ జరుప బ్రయత్నములు జేయుచున్నారు. కర్నూలులో సభ జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. గవర్నరుగారి రాకచే బళ్లారి మండలసభ తత్కాలికముగ నిల్పబడినను కొలది కాలములో జేరనున్నది. కొలది కాలములో నన్ని జిల్లాలలో వాని వానికి బ్రత్యేక మండల సభలు జరుగు నూచనలు గనుపించుచున్నవి.

మండల సభలు మొదట స్థాపించినప్పుడు సాధ్యమయినన్ని జిల్లా సంబంధముగ విషయములు చర్చించుటకే యుద్దేశించబడినను రాను రాను మొదటి యుద్దేశములు మారి యీ సభలు సంవత్సరపు పండుగలుగ జరిగించినవి. ఇందుకు నియమింపబడిన యగ్రాసనాధిపతులు జిల్లా సంగతులు దెలిసి యో లేక దెలియకయో మరియే కారణముచేతనో గాని జిల్లా విషయములకులై దేశీయ విషయముల విషయమే తరుచుగ దమ యుపన్యాసముల జర్పించుచుండుటచేతను, పలుకవచ్చుచులు బడు రయియు చర్చించ నుద్దేశించు విషయములకు వ్రాముఖ్యత నియోగిక యే నిర్బంధకరమో, యే కాసన నిబంధనలో జర్పించు విషయములకే వ్రాయవలె. ప్రాముఖ్యత యిచ్చుచుండుటచేతను, ఉపన్యాసములు దేశభాష యందు గాక యింగ్లీషుభాషలో మండుటచేతను, సభాప్రాముఖ్యులకు జిల్లాలోని యిబ్బందులతిగా దెలియకబోవుట చేతను, తామువర్ణించు విషయములు జక్కగ దెలిసికొన కయే దమ వాగ్విజృంభణము గనుపన్న నిచ్చగించు నేర్పదమ లో దరుచుగ నుపన్యాసములగ నండుటచేతను, తమ యిబ్బందులను కెప్పుకొనుటకు వీర రయియు సావకాశమే వొరక కుండుటచేతను, ఈ సభలయందు జనసామాన్యమంతగా నాదరణ జూపుటలేదు.

ఈ కారణముచేతనే యీ సభలయందు బ్రజల కుత్సా హమంత కంతకు దగ్గుచున్నది. కొయంబుత్తూరులో జరిగిన మండల సభలో నీ సంవత్సరము కనుపరచిన యుత్సాహము సోదాబుడ్డి పొంగువంటిదియని నాయభిప్రాయము. ఈ సంవత్సరము నందుండుత్సాహము వచ్చేసంవత్సరమునను వచ్చేసంవత్సరపు టుత్సాహ మామందుసంవత్సరమున నుండదని నాయ సభము గొందఁచెప్పగలను.

ఈమండల సభజరుగు కాలమందు మండల వికసేకర్య గారను నొకవర్గసాయకుడు ఎ.వి. తిరగతుల విషయమై చర్చించు కప్పుడు తనకుదగినంత కాలమొసంగుటచే సంతుష్టుడై కాబోలు“ నిరుడు సంవత్సరపు మండల సభలో క్రొత్తసభా క్రొత్తవెట్టి స్థలనిర్దేశమును గురించి చర్చించుటకు రెండు గంటల కాలము వెచ్చించి మాయిక్కట్లు కెప్పుకొనుటకు నవకాశమే లేకుండచేసివారు” అని మొన్నవంగవోలులో దమయుపన్యాస మందు కెప్పినారు.

వీడియోటులున్నను మండల సభలు ప్రయోజన కారులు గానుండ నుద్దేశించితిమేని, మూడుమాసములకు ముందే యీ మండలవాసిని లేక సమీపమండలవాసిని అగ్రాసనాధిపతిగా నియమించుటయు, వారు మండలములోని ప్రజల యిబ్బందులు బాగుగ గమనించి యవసరమైన స్వయముగా జూచి వాని తమ యుపన్యాసముందు వివరముగ నుడువుటయు ఆ యిబ్బందుల స్వయముగా నెరిగి తగు సమాధానములు కౌన్ప వారే తీర్మానముల నుపహించువారు ఆమోదించువారుగా నండుటయు, వాని విషయమై జేసిన తీర్మాన ఫలము గలుగు కరకు వానిని వదలక చర్చించుచుండుటయు జరుగులాగున బ్రయత్నించవలెను.

మరియు సంవత్సరములోని స్థానికప్రభుత్వ విషయమైన యన్ని సంగతులు నాయా సంవత్సరముందు జరుగు మండల సభలలో, మోమోటమి లేకుండ నావ్యవసంఘాధ్యక్షుగ యుపన్యాసమండేమి లేక సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసమండేమి చర్చించుట యవసరము. ఇట్లు కొంతకాలము పట్టుదలతో జేయు ధృమేని జిల్లాపరిపాలన యంతికం తెచ్చుగ జరుగుటకు సంగియ ముండదు. మండల సభలయందు జేమిచర్చించుదురో తెలిసి కొనవలె ననెడు సభిలాష యప్పుడుగదా జిల్లాధికారులకు గలుగును?

మనలో కొందరి గౌరవముకొరకొ వాగ్విజృంభణము వెల్లడిజేయుకొరకొ, స్వార్థము కొరకొ లేక వేడుకకొ నడలు జరుపునంతకాల మేమాత్ర ముపయోగముండదని నావినచు పూర్వకముగ మనవి. దీని నాయా జిల్లాలోని నాయకులు గమనింతురు గాత!

పైలరు పాఠశాల నరసాపురం.

ఆంధ్రమహాజనుల కొక విన్నపము.

II
ఈ కాలము గుఱంబగు సాక్షిశాలా సదనము ఆర్థికంగా వశ్యకంబు. ఇప్పుడున్న సదనము నిర్దిష్ట యగుటంబట్టి ప్రస్తుతి విద్యాలయ నిర్ణయ ప్రకారము బడియుంచుటకే సదనములా వంతయు యోగ్యంబులు కావని మార్గదర్శకులు నాన్వోగం గు చూపుచుకెల్ల తెల్లంబనిన తేజాలముట వేరచెప్పవలె!

అనుకూలనతి పట్టెగల పాఠశాలాసదనము.

కావున నీబడికి యోగ్యులయ లోపంబువారింప నీ గ్రాం తవాసులై విద్యార్థివృద్ధి పురుగు నుత్తముల భారమేయని వేరవాక్రవ్య వలయునె! పరంపర గావచ్చు విద్యార్థివోదక కరలు బడినిమిత్త విసదనంబులు పాఠ్రయలు గావచ్చు కంత్వంబుగ నొత్తినదివియే యున్నారు. వాగ్విప్రమాణ వాగ్వి బులం గొన్నింటిని క్రొందనదాహరించినగాని యింద్రవాహు బడినయంశంబులు, బడికిగలగు కలుపాట్లు తమవిగాభావించు మహానుభావులకు విసంభ వాల్తములు గావాలవని యీ హించి యిట్లు వ్రాయుచున్నాము.

1911 సం॥ లో విద్యా పురోధనకర్త యిట్లు వ్రాసి యుండిరి:— “ఇప్పుడున్న కాల బడికన్న మన, అపగ్యా మును. ఉపస్కార సంపదయింకను నెంతయో నెంతయో చలసియున్నది.”

1912 సం॥ లో నీట్లు వ్రాసియుండిరి:— “ఈ కాలంబులయింప యొక్కమాము పడెన పడెనని బెదరిం రు నూగాడుచున్నది.”

ఈబడిని కొంత కొంత పెంచి కట్టించుటకును, అ టవచ్చుటలయు మార్పులు చేయించుటకును మరెన్ని యర్థ వసరింబులగు పనులు గావించుటకును నొకరీతిని అంచనా చూచు రు 50,000లు అగునటు పొడగట్టుచున్నది.

నీరతిమగు నిజద్రవ్య నిధానము.

ప్రస్తుతమండల బడికివిద్యార్థుల జీతములవలన వచ్చు యాధారభూతిముగనున్నది. ఇప్పుడున్న మూలధనము గుర దగ దానిమీదవీటి యెల్ల కాలమువచ్చు వడ్డీని రెక్కెన. యెడల ఒక్కనెల పాఠశాలకు ఖర్చునైనాంకము. ఇట్ల లోఈబడి అప్రతిమ వృద్ధిలోనికి రాగలదనుటకు అనకాశ గలుగుననియెట్లు తోపగలదు. అప్రమత్తము రు50,000 లు నగాని దీనికినిశ్చలత్వము చేతు రనేరదు. ఇంకెవర పెట్టు సంపాదితముగను! ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు నానోయ్యున నమ్మియుండరాదను. హిందూమూలర విద్యార్థివృద్ధి ప్రభుత్వమువారు కొంతవరకు సాహాయ్యంపద లొసంగ కంటికినియున్నను. “ప్రయత్నముచేరే కాన్యములు నిం చుచుగాని కొరికలచే నిధిపనేరవు.” అను నీతిని మదిగాని సొంతముగానే కొంతవరకు పని గావించుకొనవగును. ఇప్పుడు

పూర్వం నానాము ఈబడికి ఉండిననే యిది నిర్వహించు గలది యగుంగాని లేనిచో అడుగడుగుకు ప్రోత్సాహం బనుభవించుటకును, ప్రభుత్వమువారు ఈపాతశాలల కార్యనిర్వాహక సభవారికి కొంతకాలము వేరే దోడుకొరకులగుగాని యెల్లభారమును వారు వహించును. ఇట్టి మనము ముందుగా పాటుపడి పని చేసి పాతశాలల్లోని బాగు పడి చినయెడల ప్రభుత్వము వారు తప్పక తోడ్పడుదురు. ఇది మనకెట్లు సాధ్యం బనలబడెను. ఆవ్యాస కరుణా సింహపులను విద్యాబంధువులను నగు పరుగురు కదావ్య చంద్రులు ఆభిమానించు కొనినచో కొనసాగని క్రియాశీలాపంబు ఏదిగలదు. ప్రభుత్వమువారి తోడు పడయుటకు పాత్రత సంపాదించు కొనుటకే యీబడి కొరంతలన్నియు సరిప్రకారము ఎత్తి వ్రాసియున్నాము. కావున విద్యాభిమానులగు మాన్యులు మాకుతోడ్పడి మమ్ముల యిట్ల మనోరథులం చేయదురుగాక!

“విద్యాభ్యసన భారము లోకులయెడియే, ప్రభుత్వము వారిను సహాయ మల్పంబు” అని పాశ్చాత్య విద్వాంసుల దను విధమున నీ విశేష భారము మనయెడియే. మనదేశ బాలుర విద్యాభివృద్ధికి దయానిధులగు మనయేలికలు పోలిన రీతిని తోడ్పడుదుమని దీక్షవహించి యుండగా వారి యిచ్చాను నర్థమై వారివాంఛా పరిపూర్ణిని చేయుటకు మనమెల్ల నిర్మలిన చిత్తులమై గట్టిగ పనిచేసి యీదేశమున విద్యావలతలను స్థాపింపి సెలకొల్పవలదే!

అధ్యక్షుల యువార సంప్రదయములు.

ఆదిని విద్యాపారంగతులను, పరమకారుణి కోత్తములను నగు ఆనగబుల్లి జి. యస్. టైలరు దొరవారు సృజింప ఆట్టి గురి గణాలంకృతులే కన్పటానీ యాభివృద్ధికి మూలమై యుండటచేత నిజమై యిట్టియుత్తిమ గలిగి కెందియున్నది. ఇట్టి అధ్యక్షుల క్రేగంటి ప్రసాద కనకీకర పరంపరలు పడును చేయుచుండిన యెడ ఈపాతశాలా వల్లికామత్తి సుమనోల సయ్య నిరుప మానసినిని బోరయననుటకు నిసుమంతయైన సం దియము పడ నవసరము లేదని నొక్కే వక్కాణించుట కంత యు సంతోష స్వాంతులమై యున్నారము. ఈ మండల మంగలి సివిలియజ్ అధికారులు కూడ ఈబడి యెట్లు సాటి లేని పాటమును నొందగలదను నాత్మకావ్యములై దీని యత్తు ప్రకృత కనుకూల సహాయులగుటకు వినయ పూర్వకముగ యున్నాము. వారు మాప్రాధికారము భారంబుగ నాలించింప రని మిగుల నమ్మెదము. ఇప్పుడున్న అధ్యక్ష రత్నములగు ఏ యస్ సి. జి. సిటాంపో అయి, సి. యస్. దొరవారును. ఈపాతశాలాభి వృద్ధికరములగు మార్గముల వెదకుట యందేమి, తమప్రజ్ఞా విశేషంబు నెల్ల నద్దాని క్రేయం బనకే వినియోగించుట యందేమి ఇంతకు మూలంబగు నభి వివేకమందేమి తమ పూర్వాధ్యక్షులకు తాము ఇసుమంతయైన తీసిపోవువారు కారను సంతము మాకత్యంత సంతృప్తిం గూర్చు డిని

భావి శుభోదయము.

చివరకాల సాపేక్షమై కాల వశంబున హాని వృద్ధులకు లోనగుచుండిన ఈ పాతశాలయొక్క సంతోష చరిత్రను చదువుగాలకెల్ల, పునాది డిట్టమండిన నీ బడి ముందుముందు అత్యంతోపకారకంబుగ నుండగలదను సంగతి గోచరింపక మా నను 60 సం॥ములనుండి యొక్క వెట్టున ముట్టి సాగిన యి క్కట్టులను మట్టునెట్టి నిలిచియున్నదను సంగతి యీ ప్రాంత మందు విద్యను నెంపొందించుట కిది యాధారభూతంబుగ నుండగలదని వేనోళ్ల చాటుచున్నది. ఈ ప్రాంతముల యంద విద్యను గూర్చి వ్రాసిన పూర్వ చరిత్రవాసన గలవారెవ్వ రును ముందుముందేబడి విద్యా ప్రపంచమునందు మఱిత యె క్కడకు పడవని నొందగలదను విషయమై సందియము నొంద గలరు. వెండియు నీ బడి మనోరథంబుల నన్నింటిని నిష్కల పట చిత్తులగు విద్యామిత్రులే యీదేశం బూనవలయును ఈ వారశాల తన కొప్పగింపబడిన బాలర కెల్లరకు యుక్తిరీతిని విద్యాబుద్ధులు కజపును, వారల శరీర పటిమయు, బుద్ధిబలం బును, యంత్ర ప్రవర్తనా విశేషంబును, వృద్ధి గావించుటయే దగున గనెన్ను కొనుచున్నది. వేమేల! సర్వ విధంబుల బుజు మ్మగ్న కర్తులే మనకు పాత్రులంజేమి సగ్గింపించుచున్నది.

ఇండియా విద్యాదాన నిలయము.

ఎల్లదానధర్మములకు పాటుంబగు మన హిందూదేశవా సులును, మఱి యితర దేశస్థులునుగూడ విద్యా ప్రాచుర్యము కై యొసంగెడి దానమే దానము. అని విశ్వకర్మముగ నామో దించిన యంత్రమేగదా! అన్నింటిలోను విద్య కొజకగు నాదా యందు అత్యధికముగ సర్వోపలముల నిచ్చునదియు, వారు పోయి అనుభవించుచు నొందెనయినదియై యొప్పెడిది

కాబట్టి దేశస్థులకు నాగరికతను గలిగించుటకేమి, లోక జ్ఞానమును గలిగించి పునరుద్భుత గావించుటకేమి, విద్యయే బలీయమగు సాధనంబనియెంచు విద్యాభిరుచిగల వారగు మహా త్ములను ఈ పురాతన పాతశాలావస్థను పరీక్షించి తమ యా దార్యంబు వెల్లి విజేయతోడ్పడం బ్రార్థించుచున్నాము. అట్టి యుదాహరణకు తమ దానఫలంబు దేశాంతరులను మతాంత రులను పొందునను నూహ పొడము నేరదుగదా? ఈ విజ్ఞప్తి యందు నదాహరింపబడిన విషయములు, మీయాదార్యా భి నివేశములు మెఱయనొడిగట్టి తోడ్పాటునకు ముందంజ వేయనిచో, విఫలంబులగుం గాని సఫలంబులుగా నేర్చునే! ఇట్లొనరించు దాక్షిణ్యోత్తములు ఇక్కాలపు వారలకే కాక యీప్రాంతములందిక పుట్టించేవువారలకుగూడ మేలొనర్చు వారలయ్యెదరు. అందుచేమీరును వారుగూడ యి కృతజ్ఞులం జూపుచు కలకాలంబువారి బుణంబునం బడియుందురు. తడవులబట్టియుండిన యీపాతశాల సదనములను మఱల కట్టించినయెడ మనదేశస్థులు నిరుపమాన పరోపకారపారీణులు ను, హిందూదేశబాలుర విద్యాభివృద్ధికి యసమానాభి నివేశా వేళులును నగు జి. యస్. టైలరుదొరవారి పేరుపత్తియు అచంద్రతారకముగ నీదేశభాసుల మనంబు వెలయునట్లులఁ జేసినవారలగుదురు. ఇంతనిట్లు-వంబు. ఇన్నియెండయిన సిమ్మ టంగూడ నీబడిని మరువక జ్ఞాపకముంచుకొని యిప్పుడు పాత శాలా ప్రధానసదనమధ్య సీనునలంకరించుచున్న వారిముద్దుల మాటగట్టు చిత్రరూపమును సీమనుండి మొన్న మొన్న నే పంపి రనునంతమే యీపాతశాలయందు వారికిగల వాత్సల్యసంప దను తేటపజుచున్నది.

ఆరూఢవిజ్ఞప్తి.

ఈబడియందు చదువుకొని విద్యావిశారదులై యత్తు న్నైత పదాధిష్ఠాతలయి యున్నట్టియు తగుమాత్రపు నుద్యోగం బులనుండియు బుజుమాన్యులను నొకరికిగ కాలక్షేపముచేయు చున్నట్టియు పూర్వవిద్యాధి లిలకములా రా! ఈపురాతన పాతశాల ప్రస్తుత దశంగాంచి మీకు బోలినతెఱంగున ధన రూప సహాయ్య మొసగి బడికి లేగిని జిగిగి యొనర్చియే మీకు భక్తి తాత్పర్యంబులం జూప సమర్థులయ్యెదరుగాని యెంచువిధంబునం జూపనేర్తురే? గోచిత్రేక్షింపదాదగ విద్యా బుద్ధులకజపుచు మిమ్ముల నింతవారిగఁ జేసిన యీపాతశాల జనని యితరబడి చానలకు తలపువుగనుండునట్లు లోనరించి మీకామెయందఁ గల యభిమానమును వేయింతలుగనుతీ యోగ్యముగఁ జేసికొనవలదా? మీకెల్లరకు ఘనమగు జీవిత లేర్పఱచిన యీబడితెల్లికి మీకొలదికి తగువిధమున తోడ్పడు టకు నొడిగట్టియున్నారను కీర్తి నొందవలదా? ఈవిజ్ఞాపననంది దీనింజూచి మీకత్యునుసారముగ నెడనెయకదీనిని మీయావశ్యా నుత్తేయ కార్యపుంజమునం దొకటిగాభావించి సహాయ్య మొసంగినయెడల నీపాతశాలాకార్యలోచనసభవారు మిమ్ము లను మహాపకారులుగ నెన్నుదురు.

నీటిదరఖాస్తులు - విడుదలలు

IV

ఆనేక కాల్యల యాధారముగా గలభూముల పట్టాదారుల సం ఖ్యసృష్టముగ నుండును. సారవంతములైన భూములకుపయో గించు పంటకాల్యలను వంతులపద్ధతి ననుసరించి నడుమ నడుమ కట్టివేయుచుండిన యెడల నాభూస్వాములు చెరుకుతోటలను వృద్ధిచేయుట కుత్సాహపడనొల్లరు. చెరుకుతోటలను క్రమ ముగాకొన్ని యేండ్లముకాలముగ పెంచిన గ్రామములకు చేరి యున్నపంట కాల్యలను, వంతులవారీ కట్టుచేతజాపితాలో నుండితప్పించవలెను. డి. పి. డబ్లియువారీ విషయమును పూర్ణ ముగ నేమరి యున్నానని చెప్ప సాహసింపలేము. దీనికిగా వలసినంత శ్రద్ధవహింప యెడల డెబ్బలో చెరుకుతోటల వృద్ధి యంతకన్న తృప్తికరముగ నుండితీరును. ఆ నే కు లు కూలి వాండ్రకు సంవత్సరము పొడవున పనిని గలిగించు నీపంటకు ప్రోత్సాహము లేకుండుటకు గారణ మానయుటకష్ట సాధ్యముకాదు. ఒక్కసారి చెరుకుతోటను వేసినరయిననుకు గొప్పన వత్తము సంభవించినగాని దానినేవ్యమును మలక నగ నాతకు విడనాడదు. ఆబుకారీ యిబారాదారుల వలె చెరుకుతోటల యజమానులును లాభము వచ్చుచున్నంత కాల మాపంటను మానరు.

నీటిదరఖాస్తు వలన ప్రయోజనము రయికు తనపాల ముల కాయెడు కాలననీటి నుపయోగించ వలచుకొన్నాడని తెలియుట మాత్రమునకే యని యిదివరకే తెలుపబడెను. పాత బాలు దరఖాస్తు చేయకున్న, ఇది గయరవిలియాయె

న, గయరు మంజూరయినను, సమయము దొరకినదికే సం దని రివిన్యూ డిపార్టుమెంటు వారు రెట్టింపు నీటితీర్చవనూలు చేయుదురు. ఇదికేవల కఠినచర్య. గోదావరి! పడమటి డెబ్బా లోని యొక్క గ్రామరయతులు 6 వ. నంబరు రెక్కలోనుండ పుచ్చుకొన్న 110 వ. కల్ల సీమధ్యమాదుట సంభవింపగా అక్క ర్యమయ్యెను. గయరు మంజూరు కేసులో మామూలు ఒక్క రేటున్ను, సెలవు లేకుండు నీటి నుపయోగించు కొని నంబరు రెట్టింపుపన్నును కట్టుదని తహసీలుదారు దన్ని టికివైన శి ఫార్ము చేయ గా, స్వయముగా! జమాబంది చేసిన కలెక్టరుగారు, తాలూకా అధికారిమాటకు రేకము గారవము చూపక సర్వత్రరెట్టింపుపన్ను వనూలుచేయుట కాజ్ఞాపించిరి. అట్టిచో తహశీలుదారుని అజమాన్యిగలన లాభమేమి? రివిన్యూయినసెక్టర్లు శ్రమపడిన యుపయో గమేమి? ముందుగ దొరతనమువారి యుద్యోగియులకు తన యుద్దేశము తెలుపక దొరతనమువారి జలాధారమునుండి నీటిని ుకొనుట నిబంధనలకు వ్యతిరేకమని రయితునకు బోధించుటకీ నీటి దరఖాస్తు లుద్దేశింపబడినవి. సకాలమున దరఖాస్తును చేయుటవలనను, సకాలమున నాదరఖాస్తుయొక్క నిరాకర ణమును అధికారులు రయితునకు తెలుపకున్నను, అప్రయత్న పూర్వకముగ తనపాలములో వచ్చిపడుచున్నట్టియు, దాని యుపయోగమువలన కాలు వ లో ప్రవాహము తగ్గ నట్టియు నీటికి, దుష్పరమైన శిక్షార్థపు పన్నులను విధించుట లేకము న్యాయముకాదు. నదీప్రవాహజలము నుపయోగించు కొనినందుకే దరఖాస్తు లేదని పినలు శిక్షువనూలు చేయబడు చున్నప్పుడును, నీటిదరఖాస్తులను బట్టినదీ ప్రవాహములు కూడ ముమ్మందు తమగమనమును నిశ్చయించు కొనునేమో యనియూహింపదగి యుండగా కాల్యలక్రింది భూములకు కఠినముగ పన్నులను విధించుట వింతకాదు. ఏవిధమున నైనను ల్యాండు రివిన్యూ సభివృద్ధిచేయుటయే మఖ్యోద్దేశముగ నెంచు వారి కితరసంగతులతో బ్రసక్తిలేదు. ముందు దరఖాస్తుచేసియు అదిగయిరు మంజూరు అయిన వానికిని, అలశ్యముగ దరఖాస్తు చేసినవానికిని మొదలు దరఖాస్తు చే చేయనివానికిని నిద్రపోయి లేచిన బడి పంతు లం ద రు పిల్లలకు కలిపి బెత్తముతో మోచిన రీతిని, హెచ్చు పీ నలు రేటుకట్టుట న్యాయ మగునా? మొదటి రెండు తరగతుల వారికి నామ మాత్రపు పన్నుచాలున. దానిని నీటి పన్నుతో సరిగ విం చుట యనావశ్యకము. దరఖాస్తులు చేయక వాని మంజూరు లేకుండ, తీసికొనిన నీటికి విధింపబడ్డనీలు రేట్టిప్పుడు పంపింప బడిన పంటనుబట్టి యేర్పడుచున్నవిగాని చేయబడెన్న నేర మునకు సరిపోవునట్లులగాను. చెరుకుతోటకు పీనలు రేలు దాని నీటి శిస్తంత అనగా యకరమునకు రు 10 లు, వరిపాల మునకు రు 5 లు నువ్వచేస మొదలగువానికి రు 2-8-0, ఆయా పంటలకు గావలయు నీటినిబట్టి నీటితీర్చ రేటులు విధింపబడి నను, సెలవులేకుండ ఆ పాలములకు నీటినుపయోగించువానె నన్న దోషమునకు విధింపబడు శిక్షార్థపు పన్ను కూడ పండింప బడిన పయిరుయొక్క ప్రాశస్త్యమునుబట్టి నిష్ణయింపబడుట వింతగనున్నది. బడికి రానిపిల్లలలో గొప్పవానిబిడ్డకు 10 డెబ్బలు సంసార పక్షమువారి బిడ్డకు 5 డెబ్బలు వేదవాని బిడ్డకు 2 డెబ్బలు కొట్టిన యు పా ధ్యా యు ని చ ర్య వ లా నీ శిక్షార్థపు పన్నుల విధియున్నది. తమయిష్టమును వివేకము నుపయోగించి పీనలురేటు విధించుటకు జమాబంది అధికారులకు స్వాతంత్ర్యమున్నను, జమాబంది ఆఫీసరందరును ఇంకను మేజిస్ట్రేటు లగుటవలన వారు పీనలు శిక్షమును దండన్దాస్తునందే గ్రహించుచున్నారు. కాని, రివిన్యూ యుద్యోగియ ధర్మమునం దును క్రింపచేయుట లేదు. ఈపీనలురేట్ల డెబ్బకర్యమునుగురించి అప్రోబరునెలలలో ఏలూరున జరుగబోవు కృష్ణామండలసభయం దు ససాకల్యముగ జర్పించుటయు, సీమధ్యకాలమున గుంటూరు కృష్ణా, గోదావరి, జిల్లా సంఘములవారు దొరతనమువారికి విజ్ఞాపనముల సంపుటయు జరుగవలెను.

స్కూలుపై నలు పరీక్ష.

బొంబాయి కెజెట్ గురువారము సంచిక యందు ఈ విధముగ ప్రచురింప బడియున్నది:-

1916 సంవత్సరమునుండి సదరు పరీక్ష నవంబరులో మారు మార్చిమాసమున జరుగును. 1915 సంవత్సరము మార్చి యందు స్థితి మెంటరి పరీక్ష జరుగును. 1914 సంవత్సరమున కెప్ప నవారు ఈపరీక్షకు పోవచ్చును. 1914 సంవత్సరమున వయస్సు చాలక పరీక్షకు పోకనిలిచిన వారికిని 1915 ఆగస్టుకు వయస్సు చాలినయెడల వారును స్థితి మెంటరి పరీక్షకు పోవచ్చును. స్థితి మెంటరి పరీక్షకు 1914 పరీక్షకుండు పుస్తకము లే పదనయ్యెను.

న్యాయశాఖా సంస్కారము

సర్. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యయ్య కొ గారిట్లు కామరూపిలు ప్రతికకు వ్రాయుచున్నారు:-

నేనునుందు వ్రాసిన లేఖలందు కావలయునని యే అపరాధ నిర్ణయముగూర్చి ముచ్చటించలేదు. కారణమేమన, నిర్ణయ నిర్వాహశాఖలు సంపూర్ణముగ పేరుపరచినగాని, ప్రస్తుతపు దుస్థితి ఇందుకైనను మారదు. తక్కువయద్యోగుల లంచ గొందిలమును నిర్ణయించును. ఈలంచగొంది వారినణచుటను తగినంతములు గవర్నమెంటువారు చేయుట లేదనుటకు చింతిలుచున్నాను. ఆ తుండ్రోద్యోగులు ఎవరి క్రింద తాజేదారులగు నుందురో అట్టి కలెక్టర్లు తమ ప్రపంచమున దాముందు వారైనందున అధోలోకమున గలుగు కల్లోలములు వారి చెవిపోగుటయే లేదు. న్యాయ విక్రయముచేయు నీయధములు దేశము వారేయనుట నిజము. దుష్పథము నలంబించు వారిని బయట బెట్టుటకు బ్రయత్నించు వారికించుకైన సం దియ్యకుండు నధికారములు దండనాధులకుండు నంతకాలము ఈకట్టము లోలగదు. ఏనాటికైనను దైవికముగా నీచుస్థితి మారునని నమ్మవలసి యున్నది. ఈకారణముచేతనే ముందు వ్రాసిన లేఖలందు ఈ ప్రస్తావనచేసిన వాడగాను, టైమును ప్రతికకు వ్రాసిన ప్రతిభాశాలియగు లేఖరియొక్క సలహాలు ఎరుగని వానివలెనే వ్రాసియుండిని. ఆసలహాలను కొన్నింటిని ఇకనుండు చర్చించెదను.

సివిలియన్ ప్రోజేషన్లు

ప్రథమమున ప్రోజేషన్లు తరివీడుకాలమున నెవమన్న జడ్జిల కొద్దులకు బోవుచుండ వలయుననుటకు గూర్చి ముచ్చటించెదను ఈసలహా మిక్కిలి మంచిదని వచించుటకు నాకెంతమాత్రమును సందియములేదు. ఈ ప్రకారము చేసినయెడల ప్రోజేషన్లు యీదేశమున అపరాధములు విచారించుతరి మిక్కిలి సహాయము కలుగును. దానికివెనుక గావలసిన తరి ఫీదును గురించి సదరులేకరి సలహా నాకెంతమాత్రము నునకు కెక్కినదిగాదు. దానివలనగు ప్రవృత్తయ మటుండగా, నర్జిసు ఆరంభించువారికి సీమయందు కంటెను ఈదేశముననే మంచి తరిఫీదు కలుగునని నానమ్మకము. న్యాయశాఖయందే యుండురని యెంచు కొన్నయెడల, వీరు జిల్లాజడ్జికోర్టులో హాజరుగుచు కొంతకాలము విచారణ విధానములను గమనించుచు, చిట్టులవ్రాసి కొనుచును, కొంతకాలము పిందూలా మహమ్మదీయ లాలను అందుముఖ్యములగు కేసులను చువు కొనుచు 9 మాసములు గడవవలయును. అనంతరము రిమానములు హైకోర్టునందు హాజరుగు తీక్షణ బొందవలయును. ఇట్లు చేసినయెడల వెనుకవారికి చాలలాభకరము గనుపడును. నా సలహాకు రాబోవు ఆక్షేపణమేమనగా నల్లవాడు జడ్జిగానుండు కొద్దులో శీక్షింపండుటకు తెల్ల వీరియనుట గౌరవమునకు లోపమునుటయే. అదియొక యాక్షేపణగా నెన్న గూడదు.

ప్రస్తుతపు జిల్లా జడ్జిలు.

సుమారు ముప్పదిసంవత్సరములక్రిందనుండి సివిలియన్ జడ్జీలకు ఇప్పటివారు సమానుల కారకులకు సమాధానము కొంచెము చెప్పెదను. పూర్వపు జడ్జీలు మిక్కిలి కష్టముగు సివిల్ న్యాయజ్యములు విచారణ చేయుచుండెదవారు. ఇప్పుడన్ననో అసూయదావాలు జిల్లాజడ్జియే విచారించుచోట్ల తప్ప సివిల్ ఉద్యోగులు అట్లు చేయుటలేదు. ప్రస్తుతపు సివిల్ కోర్టుల ఆర్టుకు పూర్వము 10,000 మొత్తములుగల దావాలన్నియు జిల్లాకోర్టులలోనే దాఖలుగుచుండెడివి. అట్టిదావాలును ఇంకను చిక్కులగు కొన్ని కొన్ని జమిందారీ దావాలును వారే విచారించుచుండిరి. సబ్ జడ్జీలు 10,000 వరకు దావా విచారించుచుగల్గులు గలవారైకపుడే జిల్లా జడ్జీలకు ప్రైవేని తప్పిపోయినది. తదాదిగా జిల్లా జడ్జీలు అపరాధములు విచారించుటయే ముఖ్యోద్యోగముగా గలవారైరి. సంవత్సరమునకు కొన్నియైనను ముఖ్యములైన దావాలు సబజడ్జీల నుండి తీసికొని విచారించుచుండియెడల జిల్లా జడ్జీలకు మంచి అనుభవము గలుగును. ఇట్టి నిర్బంధము వారి కుండవలయును అటు లేకపోవుటచేతనే సివిలియన్ జడ్జీలు పూర్వపు సివిలియన్ జడ్జీలవలె సమర్థులుగావున్నారు. ఇదిగాక పూర్వులు తాము స్వయముగా లాచదివి జ్ఞానము విశేషముగ సంపాదించుకొనుచుండిరి దీనికుదాహరణముగా ప్రస్తుతము హైకోర్టునందుండు గ్రంథాలి పూర్వము హలోవేదొర చేర్చియుంచుకొన్న గ్రంథములేనిగాని పేరుగాడి ఆమహ

నీయును పనిచానించుకొన్నతరి హైకోర్టువారాని గ్రంథములనుకొనిరి. ఆగ్రంథము లనేకములందు హలోవే స్వయము వ్రాసిన "కోటున్" కాగితములయందుల పొడవుననుగలవు. వారియందుగల గౌరముచే నీక్రిందివిషయము గొందువరకు చున్నాను. వెల్లాక్ ప్రభువు గవర్నరుగా నుండినపుడు ముత్తుస్వామి అయ్యగారి మరణానంతరము వానిగూర్చి ప్రశంసించుచు వారు హలోవే దొరగారియొద్ద లాయందు ఎంతదూరము నేర్చుకొన్నదియు ప్రస్తావన రానందున హోరెషియా పెప్పర్ల దొరగారు అట్టిలోపము శోచనీయమని నాతోనూ చించిరి. తామును సర్ జి. ముత్తుస్వామి అయ్యగారును హలోవేదొరగారియొద్ద వారిసంభాషణలు శ్రద్ధగా వినుచుండుటచే చాల పొండిత్యము సంపాదించితిమనిచెప్పిరి. హలోవే దొర కున్నంత శ్రద్ధ యిప్పటివారికి లేదనుట తెల్లము.

ఇతరవిషయములు.

టైముపత్రికయందలి వ్యాసమునం బ్రతిపాదితములగు విషయములు సంచికములను అనుసరణీయములనియు నాయభిప్రాయము. వ్యాసకర్త లెల్లవారుటచేతనే అభిమాన పాత్రులని యెంచుటను దూష్యమని యెంచువపుడు ప్రతివాడు నాతనితో నేకీభవించి దూభిమానమును ఖండింపక మిన్నకుండబాలదు. హైకోర్టుయొక్క ప్రఖ్యాతి శ్రమకోర్పునట్టి ప్రయాస పడి జ్ఞానోపార్జనచేయుటకు నిరంతర ముద్యుక్తులుగానుండు నట్టియు జడ్జీలవలననేగాని అన్యధా నిలువజాలదు.

కొన్ని యాక్షేపణలకు సమాధానములు.

డిఫెన్సు అసోసియేషను, బ్యాంకవైల్డ్ ఫుల్లరు మొదలగువారు చేయు నాక్షేపణలకు నాయనమ్మతి తెలియజేయుచున్నారు. సీమ గవర్నమెంటువారు వీరి దుష్ఫలహాలు విని న్యాయశాఖకు అధికారములుకల్గించి నిర్వాహశాఖకు హెచ్చు చేసినవాడు ఇండియాయందలి బ్రిటిషుపాలనకు దుర్దినము. నిర్వాహశాఖవారి కే తమయధికారము న్యాయసభలలోబడిన దీనవనియును తాము బాగ్రత్తపరులుగా నుండవలయుననియు మరింతస్పష్టముగా తెలియవలయును. ఏలయనగా నిర్వాహ శాఖయందలి గొప్పయుద్యోగస్థులే పలుమారు చట్టము నతిక్రమించి స్వచ్ఛందముగా వర్తించి యుండుటచే సామంతరాజ్యముల కంతయు నుత్తమధర్మభద్ర (ప్రీవీకౌన్సిల్) వారు వీరి వర్తనమును తీవ్రఖండింపకుం వ్రాత్రకరించిరి. దీనికుదాహరణముగా ఫీమర్ దొర ఇండియా కార్యదర్శిగారిమీద దెచ్చిన కేసు తీసికొనవచ్చును. ఈకేసుయందు నిర్వాహాధికారులు మదరాసు గవర్న మెంటువారే చట్టము ననుసరించి కలెక్టరును బోర్డువారును సంపానముల పట్టియందు కొన్నిమార్పు లొనరించినతరువాత సదరు గవర్న మెంటువారు తమకు లేనియధికారములు వహించి కలెక్టరుజరిపిన కార్యసంతయు చర్చచేసిరి గవర్న మెంటువారి సాహసమునకు క్షోభింప సమాధానము ఇండియా కార్యదర్శిగారి వక్తు చెప్పజాలక దోషము నొప్పుకొనిరి. మెక్ నా బెక్ ప్రభువుగారు తమ జడ్జిమెంటు నందు వచించిన కొన్ని వాక్యములవలన, జనులకు నిర్వాహాధికారుల దౌర్జన్యమునుండి యెంత రక్షణవలయునో స్పష్టపడును. "కొహెక్ (వక్తు) గారు సదరు గవర్న మెంటువారి వర్తనమునకు సమాధానముచెప్పట దుస్సాధ్యమని యొప్పుకొనుట సమంజసము. అట్లు బిష్పుకొనుటవలన మేము విశేషించి వ్రాముట యనవసరమైనది. గవర్న మెంటువారు చట్టమునకు విరుద్ధముగానిచ్చినయుత్తరువుకును, శిమయాజ్ఞానకేర్వమని నిర్బంధకెల్లవోమ్మిగాడ్డ యుత్తరువుకును భేదములేదు" అనివ్రాసి. కలెక్టరు కోర్టువారియుత్తర్వు నుల్లంఘించుటను గురించి యిట్లువ్రాసిరి. అట్టి వర్తనము ఎవరుగాని సహించరు. అట్టి యుత్తరువుసాదించవారు అటుచేసినయెడల ఎట్టియుద్యోగస్థునైనను విచారించునధికారము కోర్టువారికి గల" అనియువ్రాసిరి.

ఇట్టిసంగతులు చూచుచు నాత్మగౌరవముగల నిర్వాహాధికారుల స్వాచ్ఛంద్యమును నిరోధించు కొద్దులకు అధికారము తగ్గించవలయుననివాదించువారు పాలనకు శత్రుప్రాయులు. దేశవృత్తిలు కొన్ని కొన్ని మరభిమానము యెంత గోడు చేసికొన్నను బంకక శ్రేయోభిలాషులగువారు తమ యనమ్మతిని తెలియజేయక మానరాదు.

బోనెపు చేబరైయిసు.

సుప్రసిద్ధాన్ని రాజనీతిజ్ఞుడగు బోనెపు చేబరైయిసు లుండను నగరమున 1836 వ సంవత్సరమున బిర్మించి యచ్చటి నర్వకళాశాలలో విద్యాభ్యాస మొనర్చుచు గలిగిన 38

సంవత్సరములలోను బ్రిటిషు సామ్రాజ్య రాజకీయ రంగమున నత్యంత శక్తి సామర్థ్యములను బ్రదర్శించియుండిన యుత్తము పాత్రలలో నొకడగు చేబరైయిసు చరిత్రము ప్రశంసనీయుము సామ్రాజ్యమునందలి గొప్ప కత్తులన్నిటి యొక్కయు ఫిర్కన్న ఇలకుఁబాలయ్య, నీతఁడు తననిరుపమాన దేశభిమానమువలనను నిరంతర కృషికలనను అంగ్లసామ్రాజ్యమునకుఁ జేసియుండిన మేలు మజనదొగినది కాదు. పూర్వపక్షవలంబకత్తుకు నాయకుఁడుగానుండిన మాత్రమున నీతనినిర్మలచిత్తమునకును సత్కార్యదీక్షకును గొఱత గలుగఁబోదు.

చేబరైయిసు బిర్మింగుహము పట్టణమునకు మూడుసార్లు మేయరుగా నెన్నకొనఁబడి స్థానికవిషయములయందత్యంత సమర్థుడని ప్రఖ్యాతిగాంచెను. పిదప 1876 సంవత్సరమునందీతఁడు బానుజైలుగారికిఁ జేరదరప్రతినిధిగా బిర్మింగుహము పట్టణముచే పాల్మెంటునకు నెన్నకొన బడెను. 1885 వ సంవత్సరము నుండియు బిర్మింగుహము పట్టణపుఁ బిచ్చము ఖండమున కీతఁడే ప్రతినిధిగా నెన్నకొనబడుచుండెను. 1880 వ సంవత్సరమున గ్లాడుస్త్రుగా రిలేనిని వర్తకసంఘాధ్యక్షునిగానియమించి క్యాబినెటులోఁజేర్చుకొనిరి ఈ యుద్యోగమున నున్న పూడే యియ్యనఘుడు మే 1882లో జరిగినచరిత్ర ప్రఖ్యాతమైన కిల్డెయిక్ హోము సంధియొక్క వ్యవహారక్రమమునెల్ల సమర్థతతోనడపి పేరుపడెను. గ్లాడుస్త్రుగారి స్వరాజ్యపుబిల్లు ఈతనికినచ్చకుండుటచే 1886 సంవత్సరమున నీతఁడు క్యాబినెటులోఁ దన పదవికి రాజీనామా యిచ్చెను 1887 వ సంవత్సరమునందీయన కెనడాచేపల వర్తకమును గూర్చి యమెరికా ప్రభుత్వమువారితోఁ జర్చించుటకు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగా వాషింగ్టను పట్టణమునకుఁ బంపబడెను. 1895 వ సం॥న సార్విప్రదీ ప్రభువుగారు మూడవ మారధికారమునకు వచ్చినప్పుడీతఁడు కలొనియల్ ఆఫీసు కార్యదర్శిగాఁ జేరెను. ఈ యుద్యోగమున నీతఁడు చేసియుండిన పనిని గూర్చి ప్రశంసించుచు, 1902 సం॥ జూలై 19 తేదీన బాల్కరు దొరవారు "ఇతని పరిపాలన మీశాఖా పాలనమున కొక నూతనోత్సేహము గల్పించె"నని స్తుతించి యుండిరి. 1899 సం॥న బోయరు యుద్ధ సమయమున గాలనీలవారి యందెల్ల గాఢమైన బ్రిటిషు సామ్రాజ్య భక్తిని బురికొల్పి కెనడా అప్రేలియా, న్యూజీలండుల నుండి హైన్యసహాయము కల్పింపకుం గారణభూతమైనది యీతని సామర్థ్యా తిశయయే యని యెల్లరు నంగీకరించి యున్నారు.

చేబరైయిసు కలొనియల్ కార్యదర్శిగా నున్న కాలముననే యాఫ్రికేషియను కాలనీలు 1900 సం॥పు కామన్వెల్తు ఆక్ట్యుకింద గంయుక్తములగుటయు, పశ్చిమయిండియా గాలనీలకు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునుండి చాల సాయముబుట్టుయుఁ గలిగెను. మరియు 1883 సం॥ పు దివాలాల ఆక్టును, 1897 సం॥ పు కూలీలకం నెక్ నేమను ఆక్టును, ఈయనవలననే కలిగియుండెను. ఇదిగాక యతని పరిశ్రమవలననే బిర్మింగుహము సర్వకళాశాల 1900 సం॥న స్థాపింపఁబడి దాని ప్రథమ చాన్సలరుగా నీతఁడే యెన్నకొనబడెను.

అభిప్రాయభేదము లెల్లన్నన, ఈతని సామర్థ్యమును స్వాధీనహితబుద్ధియు, సమర్థతయులును, గాఢమవాఁడైవ్వఁడు నుండఁడు. స్వతంత్రాభిప్రాయములకుఁ దావలంబగు నితఁడు కొన్ని సమయములందుఁ దనకు న్యాయమని తోచినదాని కొఱకు తన మిత్రమండలమునందీయుఁ జేలిపోవుచుండెను స్వరాజ్యపుబిల్లు సంబంధమున గ్లాడుస్త్రుగారి నుండియు, టూథ్ఫెరిఫారం సంబంధమున బాల్కరుగారి నుండియు, నితఁడు చీలియుండెను. ఆమరణాంతమున దేశసేవచేయు నుదాత్తబుద్ధిగల యితని సద్గుణగరిమగుర్చి జేసిగాఁ జూడవలె ?

ఆఱుమాసముల క్రిందట చేబరైయిసు తన బిర్మింగుహము సోదరులతో వార్తకముచేతను శరీరాస్వస్థతచేతను దానింకఁ బార్లమెంటు కేగఁజాలనని చెప్పినప్పుడు, టైముస్ మొదలగు నాంగ్లేయ ప్రతిక లిట్టి యుత్తమపాత్ర ఆంగ్లరాజకీయ రంగమును వీడునుగదా యని చింతించియుండెను. అట్టి మహనీయ చరితుండగు టైటు ఆనరెబిల్ బోనెపుచేబరైయిసు ఎమ్. పి. గారి నెల 3 వ తేదీని ఈ లోకమునే విడిచి వెళ్లిన ౪౪వర్షాలివా రెవ్వరుండు? "ఇట్టి రాజనీతిజ్ఞుడొక యెన్నటికో పుట్టుట" యీ యాంగ్లేయ ప్రతిక లేకగ్రీవముగా వచించి యుండుటలో నాశ్చర్యమేమి

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనాథుని సం॥ ఆమోక్షము ౧౪
సోమవారము.

స్వరాజ్య శాసనాందోళనము

దుర్భిజావాపన పరిణామము దుష్ఫలము. దురాలోచనఫలము దురంతము. దుష్కార్యకరణ ఫలము దుఃఖము. సదసత్ఫలములు పక్షపాత రహితములై సకల విషయముల ననుగమించుట ప్రకృతిధర్మము. ఒకకార్యమున కొకయెడ మంచి ఫలమును రెండవ పక్షమున చెడుఫలమును గలుగుట యసంభవము. మంచిఫలమునకు మంచి బీజము మూలము. కాని సహజమైన దురభిమానము విద్వాంసులకును నీ ధర్మమును మరుగుపరచుచున్నది. సంయోగవాదులు అయిర్లాండు స్వరాజ్య శాసనముగట్ల జూపుచున్న విపక్షితభావమీ తత్వార్థమునకు నిదర్శనము. కార్నను రాజగారు నాగరికపాలన నిర్మాణములను నిర్మాణము జేయుటకు అల్పపుష్కల ప్రదేశమునందు స్వచ్ఛంద వైశ్యమును నిర్మించెను. స్వచ్ఛందవైశ్యులను వైశ్య విన్యాసాది యుద్ధవిభాగములను నిపులును జేయించెను. యుద్ధపరికరములను సమకూర్చెను. స్వరాజ్య శాసనము వాడుకు వచ్చినపుడు దానిని బలిమిని నిగోధించుటకై సకలప్రయత్నములను జేసెను. మంత్రులను నిందించెను, ధిక్కరించెను, పరిహసించెను. లిబరలు మంత్రులగ మోబెదరింపులను శాంత భావముతో విలోకించెను. సంయోగవాదులు సమకూర్చిన 40,000 ఆయుధపాణులైన వైనికులనుగాని వారి పక్షాభివములనుగాని మంత్రులగము లక్ష్యము చేయలేదు. స్వరాజ్యశాసనమును నాంగ్ల రాజ్యాంగ తంత్రనిర్మాణానుగుణ్యముగ శాసనమును జేయ సమర్థులైన ప్రయత్నములు ఫలవంతములు గావచ్చినవి. స్వరాజ్యశాసన మామోదితము కాగానే ఆయుధపాణులై శాసననిర్మాణముల నెదుర్కొనుటకు కార్ననుగారు ప్రతిజ్ఞచేసిరి. ఇట్టి సందిగ్ధాస్థియం దయిరిని జాతీయవాదులును జాతీయ స్వచ్ఛందవైశ్య నిర్మాణమున కుపక్రమించిరి. ఆసేన యు దిపుడు 1,20,000 స్వచ్ఛందవైనికులు గలరు. ఉభయపక్షములవారును వైశ్యమును యుద్ధ సామగ్రిని బలపరచుచున్నారు. అయిర్లాండు జనులాయుధపాణులయి యుడుట న్యాయవిరుద్ధము. ఇప్పుడయిర్లాండుంతయును నాయుధపాణులయిన వైనికులతో విండియున్నది. ఒక నిష్పరవ్యవహార దేశమంతయును జ్వాలావాయుమై భస్మీకృతము గావచ్చును. “ఉభయ వైశ్యములును న్యాయవిరుద్ధ నిర్మితము లనియును రాజ్యాంగ నిర్మాణమున కత్యంత ప్రతికూలము లనియును” హాజ్జుప్రభువు చెప్పియుండెను. కాని వాని యవసంహారమున కేమియును ప్రయత్నములు చేయబడుటలేదు. మంత్రులగమునకు విషమానస్థ యేర్పడినది. అల్పపుష్కల ప్రజలాయుధపాణులై వైశ్యము కర్పించునపుడు మంత్రులగము దానిని భావమును వహించెను. జాతీయవాదు లాయుధపాణులై నపుడు మొదటి యక్రమమునువలె రెండవ యక్రమమును సహించుట మంత్రులగమునకు విధియైనది. అయిర్లాండురాజకమయమై, రక్షిక్తమై, రణరంగముగ బరిణమించిన సంయోగవాదు లుత్తరవారులుగ నెంచబడవలసి యుండును. సంయోగవాదులు నాగరికాధికారమును మోటుబలమున నాశనము చేయ సమర్థులి. మోటు బలమునకు మోటుబలము తారసిల్లి

నది ఈస్టి కార్ననుగారికి అనందకరముగ నున్నదట. అనందకరమైనది అయిర్లాండు వివాశనము. తమయుద్ధేశముల నాశనము తెలియకున్నది. ఏది ఎటులుండినను నయిర్లాండునందు విప్లవము సంభవించిన కార్ననుగారు ప్రభృతులు దానికి పూచీని వహించవలసి యుండును. అయిర్లాండు నివాసులైన ప్రజలలో నూడువంతులు స్వరాజ్యము నాకాంక్షించుచున్నారు. ఒకవంతు ప్రజల కిశాసన మంగీకృతము గాకపోవచ్చును. వారికొరకు ప్రతి పేధకశాసనమును నిర్మించుటకు మంత్రులగము సిద్ధముగ నున్నది కార్నను పక్షవలంబునుల మతము స్వరాజ్య శాసనవివాశముగాని అల్పపుష్కల నివాసుల సదుపాయ కల్పనముగాదు. వారి యాం దోళనము స్వకీయ సదుపాయ కల్పనమున కైనచో ప్రతి పేధకశాసనములో సంతృప్తిని జెందవలసి యుండును. ఓనికి భిన్నముగ సంయోగవాదులు స్వరాజ్యశాసనమును ప్రతి పేధకశాసనమును ధ్వంసము చేయవలచి యున్నారు. కార్నరంగము పార్లమెంటు సభనుండి అయిర్లాండుదేశమునకు మారినది. ప్రజ లుత్సాహాన్వితములై, కోధావేషులై, శస్త్రపాణులై సమయమును నిరీక్షించుచున్నారు. ఆంగ్లరాజ తంత్రములును నాంగ్లప్రజలును నీ సందిగ్ధ సమయమునందు జూపెడి రాజనీతి మీదను ధైర్యశైల్యములమీదను భావించితిమి సామ్రాజ్య సుఖస్థితి యాధాంపదీయున్నది. సకలమతములవారును పక్షములవారును సామ్రాజ్యహితైక కాంక్షలై అయిర్లాండునందు శాంతిని స్థాపించుట శ్రేయస్కరము. కానిచో కార్ననుగారి దుర్భిజావాపనఫలము దుఃఖప్రద మగుట తథ్యము.

సాశ్చాత్యరాష్ట్రములలో రాజ్యాంగ నిర్వహణము చిత్రముగా జరుగుచున్నది. ప్రజకక్షలు కక్షలుగా నేర్పడియున్నారు ప్రతికక్షకును ప్రత్యేక లక్షణము లొక కొన్ని యేర్పడియున్నవి. ప్రజాసమృద్ధిచే ఏకక్ష బలవంతమున నాకక్ష ప్రభుత్వమునకు వచ్చుచున్నది. తక్కిన కక్ష లొక కొన్ని ప్రభుత్వపక్షమునను మరెయొక కొన్ని ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యర్థులుగను శాసననిర్మాణాధికముల విషయమున మెలగుచుండును. రాజ్యాంగ కార్య నిర్వహణము ను ప్రము ప్రభుత్వముననుండు కక్ష వారే నడపుచుండును. ఇట్లుగట్ల కక్ష కక్షకును నాయకు లిగివారను నిర్ణయ మేర్పడియున్నది. వారును కక్షకు జేసినవారే యగుట కక్షకుగల ప్రత్యేకలక్షణములు వారికిని గలవు. కాని కక్షతో మొత్తముగా తా మామోదింపని విషయములు తటస్థించుట గలదు. కొన్ని తరుణముల తప్ప దారిని కక్షయంతయును ప్రవర్తించజేయుట సాధ్యమగును. కొన్ని యెడలగాను. అంగుచేత నొకొకప్పుడు తమ స్వాభిప్రాయము నక్లయించి నాయకులైనను కక్షకులోబడి నడుచుకొనుటయు, నెకొక్కప్పుడు ఒక కక్షనుండి చీలిపోయి మరెయొకకక్షలో చేరి సోపుటయు దటస్థింపకతప్పదు. ఇట్లుచీలికలును చేరి కలును సంభవించుచుండుట కొన్ని సందర్భములలో నప్రదాయకమని యోచినను ఆంగ్ల రాజ్యాంగ సమస్యలో కొంతవరకు నుపయోగకరమయి యే కావవచ్చు చున్నది.

మొన్న మూడవతేదిని లండను నగరమున నుండి పరలోకప్రాప్తి నందిన జోసెఫ్ చేంబరులేను గారి జీవితము, రాజనీతిజ్ఞులును రాజకార్యధురంధరులును నగువారిలో నుత్తములైనను వైకారణములచే నెంతటి యభిప్రాయ వ్యత్యస్తములను ప్రవర్తనా విభేదములను జూపుచుండు రనుటకు ప్రబల నిదర్శనముగా నున్నది ఈతని జీవితకాలము 78 సం॥ అందు రమారమి యాత రేబదియేండ్ల

కాలము నాయకత్వము వహించియుండెను 1870 వ సంవత్సర ప్రాంతమున నీతకు బరింగ్ హాము మ్యునిసిపాలిటీలో పేరుగాంచి యుండెను అప్పటి కేతడు పూర్ణస్వతంత్రవాది. ప్రజాసత్తాక పరుడని చెప్పవీలు లేకున్న ను ప్రజాసత్తాకమునకాధార భూతములగు కొన్ని యభిప్రాయములు గలవాను గనండును. మతస్వాతంత్ర్యము, భూస్వామ్య స్వాతంత్ర్యము, కర్మకర స్వాతంత్ర్యము ఉచిత విద్య- అనునవి అప్పటికితని ఇష్టవిషయములు. వీనిపై ఈతని యుత్సాహము నిగాము 1874లో నితడు బ్రెటుతో సహోద్యోగమున పార్లమెంటు ప్రవేశించి 1880లో గ్లాజుస్టను యహాశయించే విదేశీవిషయవిచారణసభలో సహాయకార్యదర్శిగ నేమింప బడెను. 1886వ సం॥ మువరకును నితడు విదేశ విషయమంలనువర్తాండు విషయమునను స్వాతంత్ర్య పక్షమే యవలంబించి గ్లాజుస్టను నాయకత్వమున నుండిన లిబరలుకక్షలోనే యుండెను చేంబరులేను 1884 వ సంవత్సరమున గూడ ఐర్లాండులోని కా ర్నస్వమునకు దన యనిష్టమును జూపెను ఈజుప్టు నాక్రమింపుకొనుట తప్పనిఖండించెను దక్షిణాఫ్రి కాలో ట్రాన్సువాలు సీమను బోయరుల యధీనము చేసివేయుట న్యాయమని నొక్కి వాదించెను ఇట్టి చేబరులేను 1886 లో గ్లాజుస్టను మహాశయుడు ఐర్లాండు స్వపరిపాలన బిల్లు ప్రవేశ పెట్టెనప్పటికి ఎదురుతిరిగి స్వాతంత్ర్యపరమగు లిబరలుకక్షను వదలి కాంజర్వేటిపు కక్ష చేరువాడాయెను గ్లాజు స్టను స్వపరిపాలనబిల్లును ప్రవేశ పెట్టుటకు ముందు తన సహోద్యోగుల సలహాలను కొనలేదనుట నిజమేయైనను చేబరులేను ఇంత త్వరితగతి నొక కక్షనుండి మరొక కక్షకు మారుకొని విప్పించి చిత్రము. 1893లో గ్లాజుస్టను రెండువారి ఐర్లాండు స్వపరిపాలనబిల్లును ప్రవేశమించి యవజయ ముగిది ప్రభుత్వాధికారము చాలించుకొనిన పిదప 1895 వ సంవత్సరములో చేంబరులేను అధినినేత కార్యదర్శియయ్యెను. ఆపదవియం నుండ గనే ఆతనిమూలముననే దక్షిణాఫ్రికాయందు బోయరుయద్ధము మొదలుగాగల కష్టవిషయము లన్నియు సంభవించెనని యప్పటికాలమున నమ్మక ముండెను. సామ్రాజ్య విస్తారపద్ధతు నెడకుట కప్పుడి యీతడు ప్రారంభించుట. ఆప్పుడె యిర్లాండునకును నధినివేతములకును బాధము గాఢము చేయుటకు పరాయిదేశముల వర్తకముపై పన్నులెక్కున విధించుటచేతను తమలో కాము తక్కువ పన్నులు వైచుకొనుటచేతను మున్నగువిధముల పరస్పర వర్తక సౌకర్యముల నెలకొల్పుట యక్రమని యీతనికి తోచినది. దానిచేతనే యీతను 1903వ సంవత్సరము నెప్టంబరుమాసములో మంత్రు ముండలినుండి నెలర్యతీసికొని సామ్రాజ్యబాధ నివిడి కరణోద్యమమై స్వలాభ మపేక్షింపక వేనవేలు లక్షలులక్షలు వ్యయముపెట్టి తన యసామాన్య వక్రత్వమును పూర్ణముగా వినియోగించి అపజయ మెదురుపడి వెక్కిరించుచున్న ను వెనుదియక 1906 లో వ్యాధి పైబడి యాపునరకు పరిశ్రమ చేయువాడయ్యెను. ఆకాలమున నీతడు పల్కిన పల్కులు ఇంకను ననేకుల చెవులలో గిగురుమచుచున్నవనుటకు సందేహములేదు. మరల నితడు కార్యభారము వహింపవచ్చు ననుకొనుచుండిరి గాని విధి తిర్మానము వేరైనందున లోకాంతర గతుడైనాడు స్వాతంత్ర్య దర్శమునుండి ఆధికారా దర్శనమునకు అనిర్బంధ వ్యాపార పక్షమునుండి నిర్బంధ వ్యాపారపక్షమునకును శాంతిపరత్వము నుండియుద్ధ ప్రయత్నమునకును మారిన పేరెద్ది యనిన చేంబరులే ననువల్లు తన నానామును మాత్రము విడిచి యితి డిప్పుడదృశ్యమైనాడు. ఈతని యాత్మకు శాంతియగుగాక!

విద్యోగ తంత్రీ వార్తలు.

ఆస్త్రియా యువరాజుగారి హత్య.

వియన్నా. జూలై 5:—హాబ్స్బుర్గ్ గారి యొక్కయు, వారి భార్యయొక్కయు శరణులను పోలీస్ డిప్యూటీ తీసికొని వెళ్లినారు. ఆ పట్టణంపై ఉత్సాహముచేయుచు దామూర్తియ నడి తీగమునకు తీసికొని వెళ్లి, పడవపై నవీనిదాటించి, రెండుమైళ్ల దూరమున కొండమీదనున్న ఆస్త్రియను, భవనముయొక్క ఆన రణలోనున్న నిర్మిలోదింపినారు. శరణులను స్త్రీమనుషుండి భవనమునందలి నిర్మిలోని వెళ్లవచ్చును వెళ్లవానకునినది. మతిగురువులు, సన్యాసులు, చనిపోయినవారి ఆత్మకు శాంతి గలుగునుగాక యని ప్రార్థించిరి. తరువాత కొంచెము సేపటికి హాబ్స్బుర్గ్ గారి పిల్లలుచచ్చిరి.

శరణులను భూస్థాపితము చేయుట.

చనిపోయినవారి ఆస్త్రియ శాంతిగలుగుగాక యని ప్రార్థనలుజరిగిన తరువాత శరణులను భూస్థాపితము చేసినారు.

ఆస్త్రియా చక్రవర్తిగారి జాబు.

ఆస్త్రియా చక్రవర్తియగు ఫ్రాన్సిస్ జోసెఫ్ గారు, ఆస్త్రియా హంగ్రిడేశముల ముఖ్యమంత్రులక్రింది జాయినుపంపినారు—ప్రేమస్పదకు నా సేవలనియొక్కయు, ఉదారస్వభావురాలగు అతి భార్యయొక్కయు, హత్య నన్ను నాకుటుంమును దుఃఖింపజేయుచు మించి చేసినది. మంచి చెడ్డలు తెలియని మాధుభక్తి ప్రేమకులు కొందరుచేయు అకృత్యములు అరుచది సంవత్సరములనుండి దుఃఖింపజేయులను పంపింపచున్న నామకు, నాప్రజలకు గల నష్ట హింసలను తెగకట్టజాలవు. నాతరువాత రాజ్యభారమును వహించువానికి దేశప్రజల ప్రేమ యను అమూల్యభంగమునిచ్చివుడును. చిన్నతనమునుండి మెచ్చిన ప్రేమకు నింతకు మించి ఎక్కువ యయ్యజాలను.

సేనసంక్షేమము.

చక్రవర్తిగారు నావికలకును, వైనికలకును, నీక్రింది వార్తలు బంపిరి:—నేను గొప్పఆత్మ త్యాగము చేయవలయునని చింతకును సంకల్పించినాడు. దుఃఖముతో నేనందుకు భరింపజేసిచినాను. ఆస్త్రియా హంగ్రిడేశముల సేనల ప్రభుత్వముయొక్క భక్తి, శ్రద్ధలకు నీ యుండు వరకు దేశము ముందైన మంచి నీతికి వచ్చునను నమ్మకము గలదు.

సర్వియాపత్రికలకు హెచ్చరిక.

స్విట్జర్ల గారి హత్యను గూర్చి సర్వియాదేశపు పత్రికలు అమర్యాదగా వ్రాసినవి. ఇందువై ఆస్త్రియాదేశపు పత్తరులాయదు అనుపత్రిక సర్వియా పత్రికల నీక్రింది విభమున హెచ్చరించుచున్నది:—జెల్కోవ్కు పత్రికలు ప్రస్తుతము వ్రాయుచున్న నీతిని వెంటనే మార్చుకొనవలయును. ఈహత్య జెల్కోవ్ గారి ప్రేరణలన జరిగినదని నమ్ముచున్నాము. కాబట్టి సర్వామమున మాపుకొనుటకు చేయవలసిన పనులను మర్యాదగ చేయవలయును.

టర్క్-గ్రీకు దేశములు.

లండను జూలై 5:—ఈ నెల మాడవతారీఖున టర్క్ దేశమునుండి రికతాగతులను తీసికొని వెళ్లదన్న గ్రీకుస్త్రీయరు టర్క్ స్త్రీయరు మట్టడించి పట్టుకొనినదని తెలియవచ్చినది.

కమాగటా మార్పుస్త్రీయరు.

విజ్జోరియా జూలై 5:—విజ్జోరియా పట్టణమునందలి హిందువుల ఒంథపులు కొందరు కమాగటా మార్పుస్త్రీయ వాదకున్నారు. ఒంథపులను జూచుటకు హిందువులు చిన్నపడక నెక్కి కమాగటా మార్పుస్త్రీయరు దగ్గరకు వచ్చినారు. స్త్రీయరు లోనున్న 5 గురు ఇమ్మగ్రేషను అధికారులు, ఉత్తరువువై విజ్జోరియా పట్టణములోనుండు హిందువులు ఎక్కివచ్చిన పడక మీదకు వెళ్లి మాట్లాడుచుండిరి. స్త్రీయరునుండి 5 గురు దిగిపోయిన వెంటనే స్త్రీయరులోనున్న భారతీయులు నిచ్చెనను వెళ్లెలాని జేసినారు. పడకలోని భారతీయులు స్త్రీయరుపై వెళ్లకుటకు నీలు లేదు పోనినట్లుకు పోవుచును, ఇమ్మగ్రేషను అధికారులు పోనియ్యటలేదు. పడక సముద్రములోనే నిలచియున్నది. స్త్రీయరులోని భారతీయులు కెస్టెరును నిచ్చెననిపనీయుటలేదు. కెస్టెరు అనహాయుడై యున్నాడు. స్త్రీయరులోనుండి పడక మీదికి దిగిన భారతీయులను రెడ్డిలోగా స్త్రీయరులోనికి రప్పించుకొనవలయును. లేదా స్త్రీయరు కెస్టెరు పనిని వదలుకొని స్త్రీయరును కనడా అధికారుల వశముచేయవలయునని ఇమ్మగ్రేషను అధికారులు కెస్టెరుకు తెలిపినారు.

ఇంకొక స్త్రీయరును గూర్చి వదంతి.

కలకత్తానుండి 350 మంది భారతీయులను తీసికొని ఒక స్త్రీయరు సరాసరి కనడాకు వచ్చుచున్నదనియు, నిన్న హంకాంగు చేవున వదలివదనియు వదంతి వుట్టినది.

న్యాయతంత్రీయము.

లండను జూలై 5:—అమెరికాఖండనానులు న్యాయతంత్రీయమును సంపాదించిన దిగుప్రసాదతనై కోట్లవము, కనడా, అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రముల పైనికలు కలిసి జరపినారు. ఇంగ్లాండు, అమెరికాదేశములు సఖ్యత తుదుర్బుకొనియిప్పటికి నూరు సంవత్సరములైనది. ఈ సందర్భములో కూడ రెండు దేశముల పైకలు, ఉత్సాహములను చేసినారు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా రాజకీయములు.

ప్రిటోరియా జూలై 5:—వీడుకోలు విందు సమయమున గ్లాడు స్టన్ ప్రభువు గారు, ఇట్టుచెప్పినారు:—దక్షిణ ఆఫ్రికా నివాసులకు రాను రాను, యూరోపియనుల యందు నమ్మకము తగ్గిపోవుచున్నది. ఈదేశవాసులు యూరోపియనులను గూర్చిన యావద్విషయములను కనుగొనుచున్నారు. ఆలాగుననే యూరోపియనులుకూడ కలవారిని గూర్చిన యావద్విషయములను కనుగొనుట మంచిది.

అమెరికా రాజకీయములు.

న్యాయార్క్ జూలై 4:—రాజకీయ వ్యవహారముల యందు శ్రద్ధగా పనిచేయుటకు వ్యవధిచాలవను సభిప్రాయముతో, యాజు వెల్లుగారు “కొలుటుస్కు” పత్రికా సంపాదకత్వమును వదలుకొనిరి.

రబ్బరు కాంగ్రెసు.

లండను జూలై 4:—పంట రబ్బరుయొక్క మంచి చెడుగులను గూర్చి, ఉత్తరదక్షిణ రబ్బరు కంపెనీకి సంబంధించిన విలియమ్సుగారు వ్రాసిన వ్యాసమును, నేడు కాంగ్రెసులో నడిపినారు దానిలో నీక్రింది విషయములున్నవి. గట్టితనము కందును, సుమముగా నుండుట యందును మొత్తముమీద పంట రబ్బరు, మాయరబ్బరుతో సమానము కాజాలదు. ఈవిషయము సంపద సంకీర్ణించియే యున్నాము. పంట రబ్బరుతో ఫాక్టరీలలో వస్తువులు చేయుచున్నది ఆవస్తువులు క్రమాకారమున పొందక, హెచ్చుతగ్గులుగా నుండును. గట్టితనము కందు పంటరబ్బరు, కొన్ని వస్తువులు కలుపుటవలన తయారు చేసిన, అనగా మాయరబ్బరుతో నాటిరాదని అనుభవమువలన గ్రహించినారు.

ఆస్ట్రేలియా పత్రికలమెప్పు

మెల్ బోరను జూలై 6:—ఆస్ట్రేలియాలోని పత్రికలన్నియు క్రింద కేసులకు చేంబరు లేనుగానివి జాఖించుచున్నవి. ఆస్ట్రేలియాకు, ఇదివరకు ముఖ్యమంత్రుగనున్న డిక్సన్ గారిట్టరి:—ఇప్పటివారిలో చేంబరు లేనుగాని గొప్పసామాజ్యవాది.

మెక్సికో పట్టణము.

మెక్సికో పట్టణము జూలై 6:—జనరలు మార్టెగారి అధికారము క్రిందనున్న మెక్సికో దేశమునందు మెసిడెంటు, వైసువ్రెసిడెంటు, డిప్యూటీలు, సెనేటు ఎన్నికలు జరిగినవి. జనలందరు తలెత్తుకు గూరకున్నారు. ఎవ్వరును ఓట్టియ్యలేదు. మెక్సికో పట్టణవాసులు మల్లుకు హుచ్చాగాను వ్రెసిడెంటుగ నుండుటకు, జనరల్ డియాగ్వెసు గారు వైసువ్రెసిడెంటుగ నుండుటకు సమ్మతించుచున్నారు.

కూలీలు సమ్మెకట్టుట.

లండను జూలై 6:—కొల్డ్విచ్చుకూలీలు సమ్మెకట్టినారు. సమ్మెకట్టినవారు నిన్న సభచేసినారు. “కూలీల రక్షక సంఘము”నకు మూడుజేల గూలీలపై నభిగ్రహము గలను. ఈ సంఘమునకు ఫ్రెసిడెంటు థామెసుగారు నిర్వహిస్తేలో నీక్రిందివి చేప్పినారు. మందునిక్షంంలోనికి ఎవ్వరిని పోనియ్యకుండు చేయుటకై, ఎక్కడెక్కడపనిచేయు కూలీలు లేమపని మానుకొని రావలసినదని కూలీసంఘములన్నియు, నుత్తరు విచ్చినవి. కొల్డ్విచ్చులో 24 గంటలలోగా నెల సంఖ్యోధము వుట్టునని ప్లామెంటు సభ్యులగు విల్ హ్యూక్స్ గారనుచున్నారు.

మెయిలు స్త్రీయరు.

లండను జూలై 6:—ఇంగ్లాండుదేశమునుండి టపాలను తీసికొని వెరిసియాను మెయిలుస్త్రీయరు ఆదివారమునాటి సాయంత్రము 5 గంటలకు ఎయుజే బొంబాయి వెళ్లినది.

టర్క్ ఎ టు

కాన్ స్టాంటినోపల్ జూలై 5:—టర్క్ దేశపు అధికమంత్రీ బల్టెయెనుగూర్చి నాలుగుగంటల సేపు మాట్లాడినాడు. ప్రపంచశ్రేయ వారినిచెప్పి:— వెనుకటి మంత్రులు చేసిన పనులు విమర్శింపదగియున్నవి. కానక బద్దయగు పనులనే చేయుచుండవలయును. టర్క్ దేశముయొక్క భవిష్యత్తు కానక బద్దమునై నాధారపడియున్నది. ఇటీవల మనకు అప్పు కాకలసికచ్చినపక్షము ప్రాన్సు నగరతనమువారు మనకంటెయో సాహాయ్యము చేసినారు. అందుకువారికి అనేక కందములు.

చేంబరు లేను గారితనము.

లండను జూలై 6:—చేంబరు లేనుగారి శరణును లండను నుండి రైలుమీద బర్మింగ్ హామునకు తీసికొని పోయిరి. స్త్రీమనుదగ్గరనుండి రైలునుజూచుటకు ప్రజలు కోట్లవ వీక్షణుల మూగినారు. బర్మింగ్ హాము స్త్రీయరు సరూపమున స్త్రీయరుల యొద్ద చూచుటకు వచ్చిన జనము వారులు తీరినిలచిరి.

ఆరాజకులు-బాంబులు

న్యాయార్క్ జూలై 6:—న్యాయార్క్ పట్టణములో శాంబులను రయారుచేయుచు కాంబు ప్రేరణించు 4 గురు ఆరాజకులు చనిపోయినారు. 50 బట్టులలో చేసిన 7 గురుకు బెబ్బులు తగిలినవి. ఆ రాజకులుగాకు కెల్లరుకు అగియము కలిగింపవలయునని తుట్టకేయుచున్నది పోలీసువారు తలచుచున్నారు. ఈ ఆరాజకులు “ప్రపంచ రొక్కరాయిక రూపిల సంఘము”నకు చేరియున్నారు. కొన్ని దినముల క్రింద ఈసంఘమువారు రాకు కెల్లరుకు అగియము కలిగింపవలయునని గంధగ్రాశముచేసినారు. పోలీసువారు వారిని పట్టుకొని నేరము మోపినారు. ఈకేసు విచారణనేడు ప్రారంభమగును.

ఇండియా కౌన్సిలుబిల్లు.

లండను జూలై 6:—ఇండియా కౌన్సిలు బిల్లును గూర్చి డైరీ లెల్లిగ్రాఫ్ పత్రిక గూర్చివ్రాయుచున్నది. ప్రభువుల సభవారికి ఇండియా కౌన్సిలు బిల్లును గూర్చియున్న అభిప్రాయములను లండనునగరములో ముఖ్యులగు ప్రాంతీయులు, కొన్ని ఇండియనులు తీరము చేర్చుచుచున్నారు. నేడు ప్రభువుల సభలో బిల్లునుగూర్చి ఇండియా, ఆఫ్రికా, ఆసియా, సలహాలు చాల అనుకూలముగ నున్నవి. ఈవిషయమున ప్రభువులు మరచిపోదని నమ్ముచున్నాము. ఇండియను సభ్యులందఱు ఎన్నిక పద్ధతిపై నేర్పరచుటకు ఇండియా కౌన్సిలు సమవారు సంధ్యాము అంకిరించి యున్నట్లు తెలియుచున్నది. ముగ్గురుసభ్యులను ఎన్నికొనవలయునని తలచిన ఉద్యోగులు సమ్మతించవలె చేయుటకు నీలులేదు. ఇండియా నవన్న మెంటులో కొన్ని ఉద్యోగులుచేరి ఇండియనులు కోరిన కోరికలలో స్వల్పభాగము మట్టుకై యంగ్లాండులో జేర్పబడినవి.

మరిగెవాస్త్ర.

లండను జూలై 6:—రియరు లెడ్జింగ్ నెస్సె ఆఫ్ గారు మోటారుబండి క్రిందపడి చనిపోయినారు.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు.

ఆనందన దానముల

కంగూరు జూలై 6:—కంగూరులో ఆనందన దానములలో, ఆనందనపుత్రుల కలితీ చేయచున్నాను. కలితీయకొందుటలు ఇండియా కంపె ఆస్వయించు పట్టమునకు అంకి చేయించవలయునను, ఉత్తేశముతో బర్మాదేశ సంఘము వారు బర్మాదేశ సంఘము కంగూరు అభిప్రాయమును కనగనిరి. ఇట్టిపట్టు, ఆనందనరీ డైరీ కెంటు కంగూరువారు, అంకిరించిన్నారు. కరాచీదేశక సంఘమువారు, బర్మాదేశము వారి అభిప్రాయములతో ఏకమైయున్నా మనియు, పుని మయమై ఇండియా కంపెను వాటికొన వ్రాసియున్నాయు, బర్మాదేశక సంఘమునకు తెలియజేసినారు. కలితీ చేయగాదని కానించుపక్షమున, దానిలకు ప్రయోజనము వుండునో, వుండదో, యని డెంగాలు వక్రకంఠమువారు, ఆనందనంనుచున్నారు. నివనకు కలితీయముగ కలితీయమై బర్మా సంఘము నుండి తెప్పించుకొని బర్మాదేశపుచి, తమ, అభిప్రాయమును తెలుపుచుచి డెంగాలు సంఘము వారు.

చిట్టగాంగు హత్య

కలకత్తా జూలై 6.—కొందరు యువకులు సత్యేంద్రనాథ సేతును తుపాకీ వేసిచంపిన చిట్టగాంగు హత్యనేరములో విచారణ జరిగినది. ఇటీవల తూర్పుబంగాళముందు జరిగిన రాజకీయ నేరములలో దొరతనము పక్షమున నాశనమైన సత్యేంద్రనాథ సేతును చంపుటకే తుపాకీ వేయబడినది. ఈ విచారణలో నీతడు పోలీసువారికి కొంత వాజ్మాల మిచ్చెను. దక్కాలో నిద్దరు యువకు లీ హత్యచేసినట్లును మానము కలుగు చున్నదని యితడు తెలియ జేసినాడట. దాని మీద పోలీసువారు వాంటులు పట్టుకొని దక్కా, నారాయణ గంజులలోని వీరి బంధువుల యిండ్లను, స్వగ్రామములలో నిండ్లను వెదికిరి గాని వీరి చెక్కడను కనుపడలేదు. దక్కా జిల్లా రూపగంజి పోలీసుస్టేషను అధికారులలోని బరూనా గ్రామవాసి యగు ఆనంద దత్తాగారి కుమారుడు ఆనందదత్తాను పట్టుకొనిన వారికి వేయిరూపాయలు బహుమానము చేయబడునని యిక్కడి పోలీసువారు తెలియజేసిరి. ఇతనిని సహజ బంధుదత్తాయనియు, నిషేధితాయనియు, అమరనాథ దత్తాయనియుపిలుచురు. ఇతడు నల్లటివాడు. దృఢగాత్రము. పొడుగుగలదును. రమారమి 24 సం వత్సరములవయస్సు. దక్కా జిల్లా రూపగంజియందలి జోవగారా పోలీసు స్టేషనులోని జోయింద్రగోసు గారి కుమారుడు నలినీకాంతగోసునుపట్టుకొనినవారికి వేయి రూపాయల బహుమాన మివ్వబడును. ఇతనిని, నిఖిలంద్ర చక్రవర్తియనియు, నిఖిలనాథరాయి యనియు, మాస్టరుగనియు పిలుచురు. నల్లటివాడు, బక్కపలుచని శరీరము; పొడుగు, పక్షులుచుట్టు పోయినది. రమారమి 20 సంవత్సరముల వయస్సు. వీరిద్దరుకలిసి, యాహత్యచేసినట్లు చెప్పుచున్నారు.

మారుచేరుచెప్పలు.

కలకత్తా జూలై 4.—ఎఫ్. జి. రోఖేఅను నతడు ఎక్స్‌యూజు డిపార్టుమెంటులో నొక యుద్యోగియని ఆబద్ధము చెప్పి బరిస్థాయను స్త్రీమరు రంగును రేపులో నుండగా మూడు రోజులు బసచేసి తేరగా భుజించినందునకై నాల్గవ రోజుతి (వెని డి డెన్స్ మే జస్ట్రీ) టు ఆర్. డి. చరక్రీ గారియెదుట విచారించబడుచుండెను. రాయిసాహేబు తారక నాథు సాధుగాను దొరతనముపక్షమున కేసు ప్రారంభించుచు ముద్దాయి జూను 23 వ తేదీని స్త్రీమరుమీదకు వచ్చి తాను ఎక్స్‌యూజు డిపార్టుమెంటు టుద్యోగిని చెప్పి స్త్రీమరు రధికారులు తనకు మొదటితరగతి భోజనముపెట్టి బసయిచ్చునట్లు ప్రేరేపించెనని చెప్పిరి. తరువాత విచారణచేయగా నక్కడి ఎక్స్‌యూజు డిపార్టుమెంటుతో నీతని కేవిధమగు సంబంధము లేనట్లు తేలినది. దానిమీద నీతడు పట్టుకొనబడి రంగునులో న్యా యాధికారియెదుట వెట్టబడెను. అంతట స్త్రీమరు కలకత్తాకు యలుదేరినది. సాక్షుల కందరకు స్త్రీమరుమీద ఉద్యోగము. ఎందువలన కేసును సి. పి. సి. 527 వ సెక్షన్ ప్రకారము చీఫ్ మెజిస్ట్రేట్ మేజిస్ట్రేటుకోర్టుకు మార్చవలసినదని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఇండియాదొరతనమును కోరిరి. దానిమీద మేజిస్ట్రేటుగారు స్త్రీమరులో నుద్యోగియగు డేమారాయెక్కయ్య, బట్లరు పేతు ఎడ్జ్ యొక్కయ్య, రంగును రేపుపోలీసుకు సంబంధించిన సార్థంబు: టోబినుయొక్కయ్య సాక్ష్యమును గాఖలుచేసికొనిరి. న్యా యాధికారి ముద్దాయిని ప్రశ్నించగా నేరము చేసిన ట్టాపుకొని సామ్యులేక చిక్కుపడుచుండినందున భోజనపుఖర్చులు చెల్లించలేక ఎక్స్‌యూజు యుద్యోగినిని ంగతనముగ తెలియజేసినని మనవిచేసికొనెను. రంగును నుండి సామ్యులేశుండ కలకత్తాకు ప్రయాణముచేయుట ముద్దాయి యుద్దేశమని తారకనాథ సాధుగారు చెప్పిరి. కేసు 9 వ తేదీకి వాయిదా వేయబడినది. ముద్దాయి 200 రూపాయల జామీనుమీద విడుదలచేయబడెను.

అర్రాహత్య విచారణ.

వాంకీపురము జూలై 4.—అర్రాహత్య విచారణలో నిన్నుమరికొంత సాక్ష్యము దాఖలుచేసికొన బడినది. జయపురములోని అర్జునులూ మూలలోని విద్యార్థి యగు చాలచంపు, బిఠారి, సాహాబు డిప్రూటీ పోలీసు నూపరింపెండెంటు రాయిబహద్దరు బ్రజారాఖలు సన్యాలుగార్లతో వార్డురు సాక్ష్యులు విచారించబడిరి. సోమవారము సెషన్సులో నీ కేసు విచారించబడుటకు ప్రారంభమగును. దొరతనము పక్షపున్యాయ వాది మనోగారికి కేసుప్రారం భించుటకు దినములో సగము కాలము పట్టును.

సోలరుల దొంగతనమునకై శిక్ష.

బొంబయి జూలై 6 — కరాచీలో నుంబడిన జాన్సె, గార్సె, వెల్లెఅను ముగ్గురుకాల్దరులు మే 18 వ తేదీని

మానికగాయి అనువారి దుకాణమునుండి కొంతకొద్దిని దొంగిలించి స్వ బద్ధికో కాకరులనుకొట్టిరి వీరిని హాకోట్ల సెషన్సులో విచారించి తలబడికి మూడుసంవత్సరముల శిక్ష విధింపబడెను. వెద్ద వెండిగెన్నె, వెండిపల్లెము, చిన్న వెండిగెన్నె, మిరియాలనీసా ఈవస్తువులు దొంగిలించబడినవి. ముద్దాయి లందఱు దోష మొప్పుకొనిరి. కాని తాము త్రాగితిమనియు, తమానుకొరకెట్లు చేసితిమనియు చెప్పుకొనిరి.

క్రెడిటు బ్యాంకు కేసు.

బొంబయి జూలై 4:— బొంబయి హైకోర్టు మాడవ క్రిమినలు సెషన్సు నేడు ప్రారంభమయినది. న్యాయమూర్తి హేవర్డు గారధ్యక్షత వహించిరి. క్రెడిటుబ్యాంకుకు నాకరుగ నుండిన జాఫరు జూబు అనునతడు ఒక విషయములో 57,064 రూపాయలకును రెండవదానిలో 16,000 రూపాయలకును సంబంధించిన విశ్వాసపూతకము చేసినందునకై విచారంపవలసిన కేసు మొదటిది. జాఫరు, మిశ్రీ అనువారిద్దరు లాభనష్టముల పత్రికలో సరియైన లెక్కలకనుపరచక, నిండువలన బ్యాంకు డైరెక్టరులు భాగస్వాములకు లాభముపంచి వెట్టునట్లు చేసినందున రెండవకేసులో వీరిద్దరిమీద నేర మారోపింపబడినది. కెంపు గారును, మోడిగారును జాఫరుపక్షమునను, ఎఫ్ ఎస్. తల్యాను ఖానుగారు మిశ్రీపక్షమునను, ఆద్యోకేటు జనరలు జార్జిగారు దొరతనము పక్షమునను న్యాయవాదులుగ వచ్చియుండిరి. మిశ్రీపేరు పిలిచినప్పుడు బోనులో కనుపడనందున కోర్టులో కొంత సంక్షోభము కలిగెను. మిశ్రీ 1914 వ సంవత్సరము మార్చి 18 వ తేదీని జామీను మీద విడుదల చేయబడెను. అంతట వీరిపక్షపు న్యాయవాది తల్యాఖాను గారు లేచి సెషన్సువిచారణ 11-20 గంటలకు ప్రారంభ మగునని మిశ్రీ పారచాటు పడెనని కోర్టువారికి తెలియజెప్పెను. వీరిని తీసికొనివచ్చుటకై బండి యొకటి పంపబడెను. జ్యూరీ యేర్పాటు కాబడిన వెనుక కేసుపిలుచుటకు వీరుకోరిరి. బ్యాంకింగు వ్యవహారములకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశము లనేకములు గమనించవలసి యుండుటచేతను, కేసులో దాఖలు కాబడిన దస్తావేజులలోని విషయములను తెలిసికొనుటకు ప్రత్యేకము జ్ఞానమువలన మగుటచేతను, ప్రత్యేకపు జ్యూరీనేర్పాటు చేసి క్రెడిటు బ్యాంకుకేసును విచారించుటకై జార్జిగారు కోరిరి. ఈలోపుగ మిశ్రీకోర్టుకు వచ్చెను. జాఫరును, తానును దోషులము కామని చెప్పకొని విచారించబడుటకు కోరిరి. సోమవారము ప్రత్యేకపు జ్యూరీసహాయమువలన వీరికేసులు విచారంపబడుటకు న్యాయమూర్తి యుత్తరువు చేసెను.

ఇండియను స్పీషీ బ్యాంకు

బొంబాయి జూలై 3:—ఇండియన్ స్పీషీ బ్యాంకు దివాలా ఎత్తినది. దీనిఆస్తులు దీర్చుటకు, రాయలసిన డబ్బును రాబట్టుటకును, బొంబాయి అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరలుగ శాండర్సుగారు నియమించ బడిరి. ఈ బ్యాంకు లెక్కలన్ని తంసంపూర్తిగాను, చిక్కులగాను యుండెను. శాండర్సుగారు సమర్థులగు కైశంకరు నానాభాయి, యను సాలిసిటరుగారి సహాయము వలన లెక్కలను చక్కపరచినారు. డైరెక్టరుల ఆశ్చర్యవలన బ్యాంకుకు ఒకకోటి 60 లక్షలరూపాయలు నష్టమైనట్లు లెక్కలవలన తేలినది. డైరెక్టరులవై ఈమొత్తమునకు దావాతెచ్చుటకు యిష్టము వీలుకలిగినది. మొత్తముమీద కోటి 60 లక్షల నష్టముగలిగినట్లు తేలినది. ఇంకను లెక్కలు సరిజూడవలసి యున్నది. చిక్కులెక్కలను చక్కపరచుటకును, బాగసంధి తవరో, కంట్రీబ్యూటరు తవరో ఆస్తులు తీసికొన్న వారెవరోయను విషయమును తేల్చుటకును, శాండర్సుగారు చాలమంది గుమాస్తాలను నియమించిరి. కొన్ని భాగములు యింకొకకిరి మార్చిచేసినట్లును, అందుకు డైరెక్టరులు అంగీకరించినట్లును, పుస్తకములో ఆ గు పడుచున్నది. కొన్ని ట్రాన్సుఫర్లను డైరెక్టరులు అంగీకరింపలేదు. వీటివిషయమై లెక్కలు తేల్చుటకు శాండర్సుగారికి చాల గజిబిజగమండెను. భాగములను ట్రాన్సుఫరు చేసికొనే వారికి ఏమైనభాధ్యత గలదాయను విషయమును కోర్టువారే పరిష్కరింపవలయును. గందర గోళముగనున్న లెక్కల పుస్తకములనుండి కొన్ని వేలమంది భాగస్థుల యొక్కయ్య, కంట్రీబ్యూటరుల యొక్కయ్య జాబితాలు, ఏ. వీ. యనుపేర్లతో తయారు చేయబడినవి. ఏ. వీ. జాబితాలలో నున్న వారందరికాని, వారిలో చాలమందికాని విడివిడిగా నోటీసులు జారీచేయింపవలయును ఒక్కొక్కరిని విచారించి, వారి వ్యవహారములకు శాండర్సుగారు పరిష్కరింపవలయును

మెయిలుస్టేమరు కేసుపడకుండుట
కరాచీ జూలై 6:—శుక్రవార ముదయము గం 10 50 నిమిషములకు బొంబయిలో బయలుదేరిన గ్వారకయను స్త్రీమరు కనుపడనందునకై ఇక్కడ ఆందోళనము కలుగుచున్నది. ఇదిశనివారము రాత్రి 10 గంటలకు కరాచీ చేరవలసి యుండెను. మామూలుగ సక్కడి ప్రయాణము 46 గంటల కంటే నెక్కువపట్టదు. కాని 'ద్వారక' 72 గంటలనుండి ప్రయాణము చేయుచుండెను. తీగలేని సమాచారములను పంపుయంత్ర సామగ్రి దీనిమీదలేదు. ఇందువలన ఒకవేళ కరాచీకి గాని బొంబయికి గాని సమీపమున నుండినను సంగతి సందర్భములను ఒడ యధికారులు తెలియజేయుట వీలులేదు కడచిన రాత్రి 'ద్వారక' ను వెదురుటకై బ్రిటిషిండియా కంపెనీ ఛార్జ్ క స్త్రీమరును పంపించిరి. కరాచీకవలన సముద్రముల్లకల్లో లముగనున్నది. కడచిన 24 గంటలనుండి మంచు కప్పకొని దారి కనుపించుటలేదు.

తరువాతి సమాచారము

కరాచీ జూలై 6:— 'ద్వారక' అనుస్త్రీమరుమక్కానువెరిగి కనుపడుచున్నదని ఇప్పుడై వచ్చిన సమాచారమువలన తెలియుచున్నది.

మక్కాయాత్ర.

సిహ్వా జూలై 6:—హజీ యాత్రవిషయమై బొంబయి దొరతనమువారు చేసిన నిశ్చయాలను ఇండియా ప్రభుత్వము వారు స్థానిక ప్రభుత్వములకు పంపించిరి. దీనివిషయమై తమ తమ యభిప్రాయములను వెంటనే తెలియజేయుటకు కోరిరి వీనిననుసరించి రాబోవు హజీయాత్రసందర్భములో కీలయినన్నియేర్పాటులు తత్పరము చేయబడును ప్రతి రాజధాని యొక్క హెడ్డు క్వార్టర్సులో హజీయాత్రకులకు సంబంధించిన సంఘములును తక్కిన ముఖ్యపట్టణములలో నుపసంఘములును యేర్పాటుచేయవలయునని బొంబయి దొరతనమువారి యభిప్రాయము. ఈయేర్పాటు శిశుముగ జరుగవలెనని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నొక్కి చెప్పుచున్నారు. ఇవి వ్యవహార కార్యదర్శిగారి యనుమతి వడయవలయును. (1) వెద్ద రాజధానులలోని కమ్మిటిల కార్యదర్శులకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారి ఆదాయమునుండి కొంతతీతమిచ్చుట (2) అధమమంత సామ్యుకు తక్కువగాకుండ మహమ్మదీయులు చందాచేసిన యెడల యాత్రనుండి తిరిగివచ్చువారి కుపయోగపడనట్లు స్థాపించుటకు నూచించిన నిధితై ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆదాయమునుండి లక్షరూపాయల నిచ్చుట. యాత్రకుల నెక్కించుకొను ఓడలకు సంబంధించిన ఆప్తును, యాత్రకుల రక్షణకు సంబంధించిన ఆప్తును సవరించుటకు కూడ ఇండియా దొరతనమువారు యోచించుచున్నారు.

కాలమానము.

సిహ్వా జూలై 5:—ఉత్తర హిందూ స్థానములో వాయుభారమందు కలిగినమార్పువలన సంయుక్తరాష్ట్రముల యొక్క తూర్పుభాగమునందును, మధ్యరాష్ట్రములోను కొంత గొప్పవర్షము పడినది. ఈమార్పు నేటి యుదయము గోపాల పురమునకు సమీపముననుండి తగ్గిపోవుచున్నది. పంజాబులో నుష్టము తగ్గియుండెను. తక్కినచోట్ల యిండుమిండుగ పరిమాణ స్థిలియందున్నది. లోయరుబర్మా, ఆస్సాము, బంగాళము, చోటానాగ పురము, బీహారము, తూర్పుసంయుక్తరాష్ట్రములు, తూర్పుపంజాబు, మధ్యహిందూదేశము, సంయుక్తరాష్ట్రముల పడమటను, మైసూరు, చెన్నపురి దక్కనులలోను సర్వత్ర వర్షించినది. ఆపర్వతబర్మా, బిరిస్సా, కాశ్మీరము, బెలాచీ స్థానము బొంబయిదక్కనులలో కొన్ని జల్లులు పడెను. నూచన:—హిందూదేశముయొక్క ఈశాన్యభాగమున వర్షము తగ్గును.

సవరణ:— శనివారమునాటి పత్రికలో "ఆంధ్రుల కొక ఆంగ్లదినపత్రిక" యనువ్యాసము గుంటూరు మండలము నందలి యొక న్యాయవాది గారి యొద్దనుండి వచ్చినది ఆవ్యాసముక్రింద నీసంగతి నూచింపనందునకు చింతిలుచున్నాము.

నర్సాపురము పైలరు మోస్తూలు కార్యనిర్వాహక సభవారి విజ్ఞాపనము నేటిపత్రికయందు పూర్తిగావింపబడినది. ధారాళముగా ఆంధ్రమహాజనులెల్లరు కమిటీవారికి సహాయముచేసి విద్యాప్రచారమునకు దోడ్పడెదరని నమ్ముచున్నారము.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

గవర్నరుగారి పర్యటనము.

గుత్తి జూలై 4:— సునంతవహించిన శ్రీ వెంట్లాండు ప్రభువుగారు మనలో సత్తావునండి లోకలోభండు వైద్య శాలను జూచుటకై పోయిరి. అచ్చట, తాలూకాబోర్డు శ్రేణి డెంటు శేషచార్యులు గారును, మెడికల్ ఆఫీసురుగారును శ్రీ వారికి స్వాగతమొసగి, భవనమంతయు జూపిరి. ఈ సమయ మున ముగ్గురు రోగులుమాత్రమే యుండిరి. సర్ ధామన్ మనురోగారి కీర్తి నీమందిరము స్మరణకు దెచ్చుచుండినందు నకు శ్రీవారు సంతసించుచు విజిటర్లుబుక్కులో వ్రాసిరి. పిమ్మట వైద్యశాలనుండి వీరందఱు లండను మిషను బంగళాకు పోయిరి.

దర్శనమిచ్చుట.

ప్రాద్దున ప్రాతఃకాల ఫలహార మగుటతోడనే ఆనంద లిలు రావుబహద్దరు కేశవపిళ్ల, జి. లక్ష్మణశాస్త్రి ఎమ్. హంపయ్య, రివరెండు ఎఫ్. జి. మార్లరుగార్లు ముగ్గురువారికి దర్శన మొసగిరి.

విద్యావిషయక సభ.

తరువాత, ఆనంతపురము, బళ్లారి మండలము లందలి విద్యాశాఖ యోద్యోగస్థులతో, గూడిన సభయొకటి జరిగినది. ఈ సమయమున పాఠశాలల ఇనస్పెక్టరు హాబ్ డే, ఆసిస్టెంటు ఇనస్పెక్టరు ఎస్. ఎల్. నేంకటరామయ్య, ఎస్. వి. మెలిగిరి రావుగార్లును నుండిరి.

బజారును చూచుట.

కలెక్టరుగారు సూపరింటెండెంటుగారు ముగ్గురువారు వెంటనుండ గవర్నరుగారు బజారులో మధ్యమధ్య పెద్దధను రాకారములు నిర్మింపబడినవి. తోరణములు గట్టబడినవి. మార్గ మున కిరుప్రక్కల జనులు క్రీకరిసి నిలువ బడిరి. ప్రాతఃగోరీల దొడ్డికి దగ్గరగా, కల్లూక్తురు మెయిడ్స్ సామెలుగారు పెద్దపందిరి వేయించి, శ్రీవారికిని వారిచరివారమునకును స్వాగత మొసగిరి.

సమాధుల దొడ్డి.

జూలై 1827 సంవత్సరమున, సర్ థామస్ మనురో గారు పత్తికొండలో చనిపోయినట్లొక ఫలకమిచ్చట గలదు. బళ్లారికి 15 సంవత్సరములు పనిచేసి 1838 సం॥న ఆనంతపురము నందు చనిపోయిన ప్రాన్సిస్సు విలియమ్ రాబర్టుస్ గారి భావశాస్త్రము నిర్మింపబడిన యొక స్మరణ చిహ్నముకూడ గలదు. ఇంకను నితర ప్రముఖుల సమాధులుకూడ విచ్చట నున్నవి.

ఎవ్వర్లు మెమోరియల్ హాలు.

సమాధుల దొడ్డిని దర్శించిన పిమ్మట, గవర్నరుగారు ఎవ్వర్లు మెమోరియల్ హాలునకు జనిరి. ఆహ్వాన కల్లూక్తురు తిరుమలప్పగారు బీదల కన్నదానము చేయించుచుండగా దారిలోచూచి సంతోషపడ్డ భరితులై ఓ చెన్నా శాస్త్రి గారు వికలాంగులకు న ప్ర్రము లొసగిరి. పురము నందలి గొప్పవారనేకు లిచ్చట సమావేశమై శ్రీవారిరాకకు నిరీక్షించుచుండిరి. వీరు వచ్చుటతోడనే సభ్యులందఱు కర తాళధ్వనులు సల్పి తమయానందమును వెల్లడించిరి. తరువాత కేశవపిళ్లగారు గవర్నరుగారి మెడలో పూలహారమువేసిరి. ఈహాలులో చిన్న వార్తాపతన ముండిరముకూడ గలదు.

లండను మిషన్ పాఠశాల.

ఇచ్చటనుండి గవర్నరుగారు తిరిగి బజారుపీధిగుండ మోటారుబండిలో లండను మిషన్ యొక్క పాఠశాలకు జనిరి. అక్కడ రివరెండు ఎఫ్. ఎల్. మార్లరుగారును, హాబ్ డే గారును, సముచితరీతిని శ్రీవారికి స్వాగతమొసగి లోనికేడిసి కొనిపోయిరి. మూడవపాఠము విద్యార్థులకొండలు స్వాగత పూర్వకముగ సంస్కృతిపు శ్లోకములు చదివిరి. పాఠశాల యందలి శ్లాగులన్నీటిని జూచి చాలసంతోషించిరి.

ఈపాఠశాల స్థాపింపబడి యిప్పటికి నలుబదియేండ్లయి నది. 1898 సం॥మున నాల్గవపాఠము స్థాపింపబడి 1901 సం॥లో మొట్టమొదట మెట్రిక్యులేషన్ పరీక్షకు విద్యార్థులు పంపిరి. ఈ పాఠశాలయం దిప్పుడు 353 మంది విద్యార్థులుగలరు.

ఇతర పాఠశాలలు.

ఈపాఠశాల యావరణమునందే యున్న లండను మిష ను ప్రెయినింగు పాఠశాలను; లండను మిషను బోర్డింగు స్కూలును శ్రీవారు దర్శించిరి. ప్రెయినింగు పాఠశాల మొట్టమొదట 1901 సం॥ వ స్థాపింపబడినది. 1903 వఱకు ప్రయిమరీ యుపాధ్యాయులకు శిక్ష గఱపబడుచుండెను. తరు వాత జనవరి 1914 సం॥ లో లోయరు సెకండరీ గ్రేడునకు

కృద్ధి చేయబడినది ప్రస్తుతము 18 మంది యుపాధ్యాయులు శిక్షను గఱచుచున్నారు వీరిలో చాలమంది పంచములు ముగ్గురు బ్రాహ్మణులును గలరు బోర్డింగు పాఠశాలలో ఏడువేలమంది కళకు పాఠములు చెప్పు దరు. ఇచ్చట బీదల కన్నదానము అచ్చము బట్టలులిచ్చి ధన్యుగా చదువు చెప్పుచున్నారు. 120మంది చాలురుగలరు. ఇచ్చట వీరు నాలుగేండ్లు విద్యనభ్యసించి రెండుసంవత్సరము లు ఆధ్యాత్మికకడ్యలో శిక్షను బొందెదరు. తరువాత, పల్లె టూల్స్ పంతుళ్లుగ నియమింపబడుదురు. ఈపాఠశాల కకు చున్న ఖర్చునిమిత్తమై దొరతనమువారు కడచిన ఆరేండ్లనుండియు, సంవత్సరమునకు 1550 రూపాయల నిచ్చుచున్నారు. ఈ పాఠశాలలోని చాలురుచేసిన డ్రీలును గవర్నరుగారు చూచి చాలమెచ్చుకొనిరి.

కొటను చూచుట.

నాల్గవతేది ప్రాద్దున శ్రీవారు గుత్తికొటను దర్శించిరి. ఈకొట డి. పి. డబ్లియు వారిచేమించి స్థితిలో నుంచబడియు న్నది. ఇచ్చటనే మురారిరావు హైదరాల్ టిప్పలతోయుద్ధము చేసినాడు. సముద్రమట్టమున కింక 2105 అడుగుల యెత్తుననున్నది. ఇప్పటికిని నైనికల నివాసమండిములు, జలా శయములు, చీకటికొట్లు, మురారిరావుగారు కూరుచుండు స్థలము తాలింభానాలునున్నవి. గవర్నరుగారును వారి పరి వారమును నిచ్చటనే సాయంకాలము తేనీర్లుబుచ్చుకొనిరి.

బళ్లారి చేరుట.

బళ్లారి జూలై 5:— సునంతవహించిన చెన్నపురి గవర్నరు వెంట్లాండు ప్రభువుగారు నిన్నటిదినము సాయంకాలము సుమారు 7 39 గంటలకు బళ్లారిరైల్వే స్టేషన్ కు చేరిరి. స్టేషన్ ప్లాటుఫారంమీద పోలీసు సూపరింటెండెంటు వారును, బిల్లా కలెక్టరువారును తప్ప నితరులెవ్వరునుండలేదు. బండిదిగి తోడనే సిద్ధముగానన్న మోటారుబండినెక్కి తమ విడిది గృహ మగు కలెక్టరువారి బంగళాకు పోయిరి.

తొలి పాడవునను శ్రీవారిని దర్శించుకొనుటకు జనులు సుమారు 6 గంటలనుండి ముగియుండిరి. కలెక్టరు ఆఫీసు తాలూకా కచేరీల దగ్గర జనులముల్లిడి విశేషముగా నుండె ను. వీరినందఱిని సబ్ యిక్స్ పెక్టరుగారుగూ కొత్తపిల్ల నారా యణరెడ్డిగారు తగిన బహుభూతానుచియుండిరి.

గౌర్నరువారు వెల్లిపోయిన తరువాత సుమారు 15 నిమిషములవఱకు, కొందఱు తమహస్తవిధిక యింకను శ్రీ వారు వచ్చెదరని వేచియుండిరి. రిజర్వుపోలీసు యిక్స్ పెక్టరు గారు వచ్చి, గౌర్నరుగారు అప్పుడే మోటారుబండిలో పోవుట చూడలేదా యనియు, నిక అందఱు తమతమ యిండ్లకు పోవచ్చుననియు నెలవిచ్చిరి. తరువాత ప్రేక్షకులందఱును తమతమ బసలకు పోయిరి. ఈరోజు ఆదివారము గనుకయేలాటి చర్యలును జరుగుట లేన.

చాలగంగాధర తిలకు.

ఆయనకారాగార వాసము.

జూను 28 తేది మహమ్మదీ ప్రతిక తిలకుగారి గృహగమ నము గూర్చి యిట్లు వ్రాయు చున్నవి:— శ్రీయత చాలగంగాధర తిలకుగారు సుమారు ఆరు సంవత్సరముల కారాగృహవాసము పూర్తియై తిరిగి తమగృహ మునకు విచ్చేసిరి. వారు 1908 జూను 22 వ తేదీని పూనా నుండి బయలుదేరి బొంబాయిలో 24 వ తేదీని ఆరెళ్లు చేయ బడిరి. వారివిడుదలకై చేయబడిన కేసులు దరఖాస్తులు కూడ సంగీకరింప బడనందున అప్పటి నుండియు కారాగృహమును విడువనేలేదు. కలరా కాలమునందు కుండునెలలు తప్పుమిలిన సుమారు ఆఱు సంవత్సరములును వారు మాండలేలోనే గడ పిరి. ఇంతకాల పరిణామము నొక్కఫలముననే విడువకుండగ తిలకుగా రెప్పుడును గడపియుండలేదు. ఆరెళ్లుకు పూర్వము దేబియులలో నీయనకుగల స్వేచ్ఛకును తరువాత చాలుసంవత్స రములొక చిన్న గదిలోని నిర్బంధమునకును గలభేదమును చదు వు జూహించుకొన గలరు. శిక్ష ననుభవించు చున్న యొక వంటవాడు తప్పుమరి యెవ్వరు నీయనతో మాట్లాడువారు కూడలేకుండిరి. చదువుకొనుట కిచ్చిన పుస్తకములుకూడ లేకు న్ననీయన యెంర వేదననొంది యుండుననియు తలచిన దేహము కంఠమొందును. స్వయముగాను నుద్బంధముల గలించిన తిలకు గారు గ్రంథముల వలని మహాశయ యోగములనుగూర్చి వ్రాయ బడిన ప్రోత్సహనముల చదివియుందురు. కానిగ్రంథము లెట్లు ఏకాంత బంధువులగునదియు, మాభ సమయమునందెట్లు మిత్రము లగునదియు, వాకపూడే పూర్తిగా తెలిసి యుండును. అట్టి

పుస్తకముల నిచ్చుట దొరతనమువారాయాశ కనబడిన కని కిరములలోనెల్ల గొప్పది

1881 లోని ప్రజలు శిక్షకాల గుగు 101 దినములను తిలకు ఆరెళ్లు గూర్చి కలసి కట్టుముచేయబడుచుగిరి. రెండవ దశ గు 1897-98 లోని 18 నెలలును కనకక్ష యు గుట వలన చాలనీరసిందిరి. కాని యామూడవశిక్ష కష్టకార్య ముక్కరలేదు. కొంచెము మంచియాహారము కూడ నీయబడు చు వచ్చెను. అయినను 52 సంవత్సరములు తమ మనస్సాక్షికి తృప్తి కరముగ గడపిన తిలకుగారికి 6 సంవత్సరముల శిక్షవిధిం చుట కన్న కష్టము మలయేమి కలదు? శిక్షించునపుడు జడ్జికు దే వారు గారు మీ ప్రేమ కాన్నదమగు దేమయెనుక్క డేముమొరకు మీరు కొంత స్వల్పకాలమునకును ప్రవాసితులు కావలయును' అని తిలకుగారితోననిరి. మహాకాల మనవధికము క పున నెంతటికాలమునైన నభిండకాలమును బట్టి 'స్వల్ప' మనియే చెప్పరచ్చును కాని 52 సంవత్సరమునవారికి అట్లు సంవత్సరములు ప్రవాసక్షయము నని పరిహారముకాదు. దేవా రుగారు విధించిన ద్వీపాంతవాస శిక్షప్రకారము తిలకుగా గండమాను దీవులకు బంపియుండుట కనకక్ష ననుభవించి యుండవలయును. తరువాత చాలిచ్చెముమీద నిలి సామాన్య శిక్షగా మార్చబడెను. కాని తరువాత నీయనకు కల్గిన యేకాంత వాస శిక్ష కన్న నీక కనకక్ష యే కొంత మేలుగ తోచెను. నిక సారి నికముగా తే ముగ నండమాను దీవులకు మార్చునని సాధ్యించుచు దొర తనము వారికి తిలకుగారు దరఖాస్తునుగూడ పెట్టుకొనినట్లు మామతెలియును. సర్వకాలమిత్రములగు గ్రంథములు మూల ముతమయొద్దనుండుటచే తిలకుగారు మౌనీకముగ బుగ్గ దము నందలి, ఆర్యయోధులతో సత్సంబంధముననుచు యాత్రసల్పి పవిత్రవేదలనై వైదిక యజ్ఞములఁ దిలకించి, క్రైస్తవతమున కాలవాలమగు కరుణేత్రమునందలి కరుణాండ వుల యసంఖ్యాక నైనికల యస్త్రప్రసారములు విలకించి, కృష్ణానునల గీతామృతసారమును శ్రావ్య, మానసిక ప్రత్యక్ష మున కొంతకాలము సౌఖ్యము ననుభవించి యుండవచ్చును. కాని తిన్నగా తిరుగుటకు బోలుచాలక కంటవారికన్న భావ మధికముగల సంభాషకులైన లేక నేనారి యుండు వారిక సౌఖ్యభావమెట్లు కలుగుచును?

దొరతనమువారు తిలకుగారి కీ యాకేంద్రలో వొకా నొకప్పుడు మోటారుబండి, ప్రత్యేకపుల్లెలు, ప్రత్యేకపుష్పిగు రును నిచ్చియుండినందున తిలకుగారు దేవేంద్రవైద్యము నను భవించి యుండనోపునని కొందరు తలచుచున్నారు కాని, వానిని దొరతనమువారు తిలకుగారి సౌఖ్యముకై యాయు లేదు. తిలకుగారి రాకపోకలను సహస్రముగా నుండుటచే దొరతనమువారికి వానియవసరమునచ్చినది బల్లె తిలకుగారిని బొంబాయినుండి 1908 యందు రంగూనునకు పిలికిని భాప్ర నపుడు 'హాస్టింజ్' అను వావిక సంఘిని ప్రత్యేకముగా నాయనకే యేర్పఱచినను నాయయగ్నంకకును పడవ యగు గున తిరుగుబాటు వారికులై యుద్ధేంపబడి, గాలితక డాపిరి నలుపని యొకకొట్టునమాత్ర ముండుట సాయంకాలము కొంతనేపు పోలీసువారిచే వైకితీసికొని రా చుచుండిరి. ఇది తప్ప తిలకుగారికై ప్రత్యేకపుష్పుల వేసిరి గవర్నరు మెంలు వారు చేయలేదు. పూర్వము ప్రాంసుదేశ సింహాసనక్రంపి తుడగు నేపాలీయను చక్రవర్తి నెంటు హోగ్ గాలో కాంగ్ర ప్రభుత్వమువారిచే వైదీగానుండుబడినప్ప వచ్చువానియును భో జనపు ఖర్చుల విషయమై తనపునరీనిని యొక మాన్యోయజీవిక కర్త వ్రాసెను. అట్టివో వారమును కొకవారి చేయించుకొను దే రకరకము తిలకుగారు స్వీయజనము నిచ్చుకొనాలనినను నేమ ముట్లాడకూడదు. కాని తిలకుగారికై గవర్నరు మెంలువారు చేసిన ఖర్చు మనకక్కరలేదు. ఆయన కీకాంతవాదము సిద్ధించి లోక వార్తల దెలియనియక యుండుట చింతించును. ముగ్రాలయ శాసనము చదువుట కీయన కికాంత మిచ్చింకనును దొరతనము వారికి కష్టముతోచినది. తిరువాత వైల్లూమొక్క ఆయనని మీదనే కేంద్ర మహాసాష్ట్ర ప్రతికల గంగాధరులుగ నుండిరి కల్లూరుగారికి పంపిరి వానిని సాష్ట్రుగ వలపో యుత్తమును దొరతనమువారు పోనియక యణచినేసిరి.

సమాన సీతిగల యంశములతో తమ వానిని పోల్చుకొనుట మనవ్య స్వభావమైయున్నది. బళ్లారు గృహగృహము కొక కాంక్షానము చేసిన దేనియల్ దివ్యకారుని కల్ల టిలకులు కొన్ని విషయములయందు తిలకు కేరళియును పోలియున్నది. ఆంధ్రేశనమునకై ప్రాసాద్యుగముచేయబడినది సంగ్రహము శిక్ష విధింపబడినప్పుడు శిక్షాశిలుగాని విద్యార్థులవలె నాదరింపబడుచుండెను. దేవాకాలమునందున్న పురు లు ఆతని వివాహమునకు

జైలును స్వయముగా నేలుకొనిరి అందునను అన్నిగడల కన్నును తిమిమగదాని యందే యాతని నంచ నేసిసండునను జైలుఅధికారి యొక్క వాగ్దానము మాడ జైలులోనే యున్నది గనుక జైలుయ నేరకొట్టి యాభాగమును దొరతన మువారు ఓకాకెలుగారి కొప్పుంచిరి అట్టి యాహారమును బయటపండి తెచ్చుకొని గొప్పిరి స్నేహితు లిచ్చుబహుమాన వస్తువుల స్వీకరింప నెచ్చిరి అతిథ్యములు ఒరుగు చుండెడివి మనుషులతో నాడుకొను చుండెడివాడు జైలునందయే ఒక వార్తాపత్రికను నిర్వహించి చుండెన ఒక అడజనహాళో నియమలతోకి కలయాపన మొనరించెడివి.

దీనివలన కొందఱు ఖైదీలకు స్వాతంత్ర్యములను గోలుపోవు టతో తుగా భావింపఁ బడుచున్నదనియు, దీనికితోడు ఏ కాంత వాసాదిభాషల యవగతముండదనియు, తేలుచున్నది ఎట్లనను తిలకుగారు మఱి స్వాతంత్ర్యమునంది జనులందఱిచే నజిన దింపఁబడిరి. మఱల నీయని యాలోగ్యము బలపడితమ జవితకాలమంతయు నీయన వృషిచేసి రాజకీయ వాఙ్మయ విషయములందింకను శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారు వ్యాసం గము చేయగలరని కోరుచున్నాము. ఈమారిన నన్ని చేశము లన్నియు కొంతకాలము నఱకు అయినను శ్రోతగానుండును కాని మేధావులు స్థితిగతులం దను కనుకూలముగా, తేసికొన గలరు ఇది తిలకుగారి విషయమునఁగూడ వర్తించుగాక.

వృత్తాంత లేఖలు

[మా విలేఖకులవద్దనుండి]

రాజాం వార్తలు.

రాజాం జూలై 2:—వోడవరం తాలూకా రాజాంలో ముగ్గుర అప్పడు అనునొకరి యింటిలో నీమధ్య బందిపోటు వేసి సుమారు 350 తులముల బంగారము దోచుకొని పోయి వారని తెలిసినది. ఈ మధ్య నొక రోజున రాత్రి ఏడెనిమిది గంటలకే నలుబియ్యనాలు తొడుగుకొని తలకు టోపిలువెటు కొని మొగమునకు కాళ్లకు నల్లరంగు వేసుకొని కాగడాల కొదవ ఎత్తకొని టాంబెల్లతోడను రాజవీధిని బయలుదేరి ముగ్గుర అప్పడు ఇల్లెక్కడ అని పురజనులను అడుగుచు చెప్ప నివారణ దండించి యిల్లున్న తావు కనుగొని యిల్లొక్క ప్రవేశించి 350 తులములు బంగారమును కొంతవెండిని దొంగిలించుకొని పురజనుల మాచుచుండగా కాగడాలతో చాలదూరమునకు వెళ్ళినాటికి పురజనులు వెంటనే కొంతదూరము వరకు వెళ్ళగా వారిని గొట్టతో కొట్టినారనియు తెలిసినది. పోలీసువారంత ప్రయత్నము చేసినను దొరకలేదు. ఇంకను ప్రయత్నముచేయు చున్నట్లు తెలియుచున్నది.

ఆద్రంకి వార్తలు.

ఆద్రంకి జూలై 3:—మాగ్రామము వంగోలు తాలూకాలో నొక డివిజనునకు ముఖ్యస్థానమై ఒంగోలునకు 22 మైళ్ల దూరమున నున్నది. ఈ గ్రామమునందు డిప్యూటీ తహశీలు దాద, సబు రిజిస్ట్రారు అఫీసులును యూనియన్ పంచాయితీ యు లోక ఫండు ఆసుపత్రి రెండుపాఠశాలలును నున్నవి. వైరెండ్ పాఠశాలలో నొకటి బాలరక్షి.మరియొకటి హిందీకలది. చాలాకు ప్రైవేటురకంబు ఎక్కువవిద్యనభివృద్ధి. లోయరు తెనందోపాఠశాల అవసరమని ప్రజలు బోధువారిని కోరు చున్నారు.

వైరులు.

ఈ ప్రాంతముల పంటలు పెట్టపంటలు. వైరులు వానా ధారములు గనుక పంటలుయిక. లేకపోవుటయును కలదు. శ్రోత స్థానములు. మాగ్రామమునకు వంగోలునుండి తంతిచేయబడుచున్నది. ఇప్పుడు సుబాస్ట్రు అఫీసుకు తంతి అఫీసు పెట్టినప్పుడు జనసౌఖ్యము పెంచును. భవనాగ్రహారము తయారు అవుచు న్నది చెరువులవ్యవధి కాలములు తీయబడుచున్నవి ప్రస్తుతము 1000, యకరములు సాగుబడి యవునని చెప్పచున్నారు.

విగ్రహము దొరకుట

ఆద్రంకి గ్రామము దేవాలయములకు ప్రసిద్ధి కాకాణిపా లెంలో గుండ్ల రామస్వామివారియాలయ ఆవరణములో త్రవ్వించుచుగా ఒ- దిగ్యవైన సుందరవిగ్రహము దొరకన దీనియందు చేయ దీన లెక్కకొక్కము చూచితిరవలెనేగాని వ్రాయ లవికాదు కలకొలదిజనులు వచ్చిచూచి వెళ్ళుచు న్నారు ప్రతివచేయుటకు ఆలయను కట్టించుటకు ప్రయత్న ములు జరుగుచున్నవి

వశువులు

ఈమట్టుపట్టగ్రామాదలయందలి మంచినపులు అన్ని యు వంగోలు సంతములమున విదేశములకేగినవి. ఇంతట వైన వంగోలుసంత ఆవుదరని ప్రార్థించుచున్నారు.

రయలు ఆవశ్యకత

ఒంగోలు నుండి సంతిమావులూరున కీగ్రామము మీదుగారయలువేయ ఒడిన వక్రకవ్యాపారములకుప్రయాణము నకు సులభముకల్గును గుంటూరునుండిలిసభవారీతీర్మానమును చేసికో లేదో నేరయదు ఎటుచూచినను మాకు రయలు 20 లేక 30 మైళ్ళదూరమున నున్నది. ఈవిషయమై జిల్లా బోర్డువారికి నిజే దింపబడినది.

జూ బు లు.

I

గుంటూరు జలసూర్యకిరణ చికిత్సశాల.

అయ్యో. చింతపల్లి దొరసానిగారి బంధువు చావఅప్పయ్య అనే కమ్మవారు సుమారు 35 సంవత్సరముల వయస్సు కలవారు. ఈ నెల 19 తేది రాత్రి భోజనము చేసికొనియాయనతోటకువెళ్ళుచుం డగా నర్పమువల్ల కలువబడి పుష్పహతశ్చి పడిపోయెను. అంతట నీయనను జలసూర్యకిరణ చికిత్సశాలకు తీసికొని పోవు నప్పుటికి శవాకారమువలె నుండెను. సదరు చికిత్సశాలలో మొదటినుంచి బహుశ్రద్ధతో జనోపయోగము కొరకు పనిచే యుచు కార్యదర్శిగానున్న బొల్లాప్రగడ సుందర గోపాల రావుగారు పాముకాటుచే బాధపడుచున్న అప్పయ్యకు రెండు ఆవిరిస్పాన్సులు చేయించిన పిదప ముఖమున నూర్యకిరణ ప్రసారోదకము చల్లినపిదట తెలివి గలిగి కండ్లు తెరచిచూచి పొట్టలు చేతితో చేయదొడగెనుగాని మూర్ఖాడ లేకపోయెను. వెంటనే ఆరోగిని తొట్టిలో కూర్చుండ బెట్టి లింగస్నానము 15 నిమిషములు చేయుచుచుండగా 5 నిమిష ములకెయ్యాయిల్లుయొక్కడిది నేనుయచ్చట కేలవచ్చితినిని అ ద్భుతము పడసాగెను. అటుపిమ్మట క్షయముతిరిగి బాధించుకుండు లాగున రావుల గోపాలకృష్ణయ్యగారి సలహాపై 10 నిమిష ములు ఆవిరిస్పాన్సును, వెంటనే 10 నిమిషములు కటిస్నానము చేయించి రోగిని బాగుగా గాలితగుట్ట ప్రదేశముందు గవాక్ష ములు పూర్తిగా తెరచి తలమీద ముఖముమీద తప్ప శరీరము నకు యావత్తు జలుబుచేయకుండు లాగున బట్టలు కప్పి పరుండ బెట్టిరి. రాత్రిఅంతయు పూర్తిగా నిదురపోయెను. తెల్లవారి లేచు సరికి పాము కొరలుతగిలిన ప్రదేశమున మూత్రము కొంచె ము తిమ్మిరియున్నదని చెప్పి యింటికి పోయెను. దరిమిల్లా రో గి చక్కగా ఆరోగ్యముగా తిరుగుచున్నాడు. సమయములో నిట్టి చికిత్సలు చేయుటవలన పాము కాటువలన గలుగబోవు మరణములనాది తప్పించుకొనవచ్చును. గుంటూరు. వం॥ సూర్యనారాయణరావు.

II

ఆంధ్రులు - కాగ్రెసు.

అయ్యో. ఈ పై కిర్తి కక్కిరిం ద తమగుత్రికలో ఈమధ్య ప్రచురిం పబడుచూ వచ్చిన బాలులను చూచితిని రాబోవు కాంగ్రెసు కమిటీలో ఆంధ్రులేరును నియమింపబడక పోయినదియు అర వలు చూపిన ఈ ఉపేక్ష ఆంధ్రులకువారు తేసిన అగౌరవమని యు. అట్టి అగౌరవమునకు ప్రతీకారముగ ప్రోటెస్టు మీటింగు లను ఆంధ్రదేశమునం దంతటను ముఖ్యముగ పెద్దపెద్దపట్టణము లందు జేయవలసియుండునను వింత యూహలతో నిండియున్న యాబాలుల వలన సాధింపనున్న ఘనకార్యమేదియో గ్రహిం పమనోసామర్థ్యము చాలకున్నది. అరవలచేసిన ఈ వగ్య ఆంధ్రులు పొందనిశ్చయించిన ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణ సాధనమార్గమునందు వారు ముందుముందుగగల్గింప నిశ్చయిం చిన నిరోధమార్గమును నూచింపనెంచిన శ్రద్ధను తంత్రముగ నెరువలసినదేగాని ఆచర్యము గొప్ప అగౌరవముగ భావించి అక్క గురు ప్రాముఖ్యతను ప్రతిపక్షులకు గల్పించుట కార్య సాధన విధాన జ్ఞాత్వము కానేరదు ఒకవేళ అగౌరవమే యయినను కేవల ప్రోటెస్టు మీటింగుల వలన నెట్టి ప్రతీకా కారము నెరవేర్చు బడును! పిడుగునకును బియ్యమునకును యొకటే మంత్రమాయను నటుల అన్ని కార్యముల యేదలను ప్రోటెస్టు మీటింగుల ప్రయోగమేనా? కార్యకారకా గల ప్రతీకారమార్గమేమియు దోచనవచ్చునోచరించుచున్న ప్రతీకా

రమును ఆచరణలోకిదేశ కైచాలనవచ్చును “అయ్యోకొయ్యో” అని అక్షేపణ సభలలో మొరలికను బూటకపు కార్యకర క్షి తను వెల్లడించుచు తమ కార్యసాధన జ్ఞాన నూపుతమ ప్రతి పక్షులు నెరుగకుండు నటుల జేయఁగలిగిమని నిరుపయోగ ప్రగల్భ సేమ నయ్యెల యగ ఆయత్నించుట, కార్యచాతురీ శాస్త్రమునందొక తంత్రమైన కావచ్చును కాని వీని కల్పముల నయిన నోర్చి ప్రత్యేక రాష్ట్రమును పొందనెంచిన వారలు కేవ లము ప్రోటెస్టు మీటింగులనే అవలంబించి అంతటనే తృప్తి పొందుదురని ఎటుల నమ్మగగును గనుక అట్టి మీటింగుల కన్న రాబోవు దేశీయ మహాసభయందు చర్చింపనున్న అంశము లలో ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణా వశ్యకతను గూర్చిని ఘాట నొకటి యుండవలయు ననియు అట్టిది లేనిచో యీసం వత్సరమున జరుగును కాంగ్రెసునకును ఆంధ్రులకును ఎట్టి సంబంధము నుండ నేరదను నిశ్చితాభి ప్రాయమును ఆంధ్ర నాయకులు కాంగ్రెసు కమిటీవారలకు తెలియ జేయుటయే ఎక్కువ ఫలదాయక మగు కార్యమార్గముగ దోచుచున్నది. ఏలయన పూనినకార్యము అభివృద్ధికి ఆవశ్యకమని దృఢముగ నమ్మి దానిప్రాప్తికేదగిన సాధనోపాయముల నారయునవచ్చును గాని లేక సహకారులగునని తలచిన మార్గములకు సంధించిన నిరోధములు కార్యభంగములు గాకపోయినను వైవికముగా చిక్కిన అవశాశములను యేమరక అట్టి యాటంకములనే ఆధారముగ గొని వాంఛితమును దేశసమృద్ధిముగ జేయగలను షాయములున్న వాయను నంశముల నాలోచించి అట్టివి యున్నవానిని నవలంబించి ఎలదినిని పొంద కార్యనియుక్తు లగుట యుత్తమ మార్గముగదా పట్టాకమిడి.

ఒకయూహ

శైవ మత మహాసభ ప్రకటన

విజయనగర పట్టణము వైశాఖ మాసములో జరిగిన అయిదవ మహాసభయందు తీర్మానింపఁడైన ప్రకారము లింగ ధారి బ్రాహ్మణులలో బాలరయొక్క విద్యాభి వృద్ధికొరకు కొంతద్రవ్యము వ్యయపరచబడును గీన అంగ్లేయబావ సభ్యు సింప వారుగాని వేదాధ్యయనము శాస్త్రా బ్యాసములో నగు నవి చేయువారుగాని సభవలన ద్రవ్యసహాయము పొందగోరెద రేని అట్టివారు. తలిదండ్రులుగాని వారు లేనిపక్షమున బాలర పోషకులుగాని తమస్థితిగతులను బాలరభ్యసించు విద్యయును చాలునివయస్సు మొదలగు విషయముల దెల్పుచు 1914 సం॥ జూలయి నెలాఖరులో గాతమనర భాస్తులను వెజవా డలో సభాకార్యదర్శిగారగు మ-రా-గ్రీ కొం రాజు వెంకట సుబ్బారావు పంతులుగారి వద్దకు పంపునన వలయును బాలుని తెలివి లేటలనుగురించి లూగి విద్యాగృధవుమొక్క యభిసా యమునున్న తమ స్థితిగతులనుగురించి యీక్రింద పేర్కొన బడు సభాద్యక్షులలో నొకరియభిప్రాయముచున్న ప్రతి దర భాస్తుదారును తనదరభాస్తుతోగూడా చేర్చి సంపదలెను అట్టి యభిప్రాయములు లేక దరభాస్తులు గమనింపబడవు - దరభాస్తు దారులు తమతమ చిరునామాలను స్పష్టముగా తెలుపవలెను గతసంవత్సరమున సహాయపొందిన విద్యార్థుని తిరిగి యీ సంవత్సరమునకు పయిన నుదహరించినప్రకారము తాజాదర భాస్తులును పంపించవలెను అట్టి దరభాస్తులలోగూడా తాము సభానిబంధనలననుసరించి లింగధారణ చేసికొన్నవన్ని సంధ్యా వందనమును నమకము పూర్తిగా చేర్చుకొనినదిన్న తెలియ జేయు నొక సభాద్యక్షునివలన నిర్దిష్ట కట్టునకూడా పంప వలసినది

కాశీనాథుని నాగెవ్వరరావు,
ఆంధ్రప్రతికాధిపతి, మాగ్రాసు
కొంపల్లి కొట్లగంగం,
హైకోర్టులో, గుంటూరు
శింగరాజు వెంకట సుబ్బారావు,
వెజవాడ

నోటీసు.

ఆంధ్ర దినపత్రికయందు పనిచేయుటకు సామ, ధ్యాభిచూనములు గల వారు కావలసి యున్నారు గుణములను నలయు జీతమును దెలుపుచు దరభాస్తు లను వెంటనే పంపుకొనవలయును
ఆంధ్రప్రతికా కాశ్యాలయము,
9, భవాంగీరు ఏడ్వి, మద్రాసు.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

The Austrian Tragedy.
Procession to the Castle.

Impressive Scenes.

LONDON, July 5.—POPCHLAWN.—The coffins bearing the bodies of the Archduke and his wife have been removed from the station here. A procession was formed at dawn and passed through dense crowds to the ferry across the River Danube. On reaching the opposite bank the cortege passed up the hill 2 miles to Artstetten Castle. There the coffins were placed on biers in the Castle Church. Rain fell heavily during the procession to the castle from the station. Priests and nuns alternately offered prayers over the bodies until the arrival of the Archduke's children shortly afterwards.

The Interment

The remains then again received the Benediction and were interred in the castle vaults in the presence of a Guard of Honour of veterans.

The Emperor's Letter to the Premiers.

LONDON, July 5.—VIENNA.—Emperor Francis Joseph has sent the following letter to the Austrian and Hungarian Premiers.—The unhappy deed which has cut off my beloved nephew and his noble hearted consort has plunged me and my house into the most afflicting grief. The fanaticism of a small band of misguided individuals, cannot shake the sacred ties of affection between me and my people whose joy and sorrow I have shared for sixty-five years. If I can bequeath to my successor the pledge of their love as my most priceless legacy that will be the dearest reward of my paternal care.

Proclamation to the Army.

The Emperor has also issued a proclamation to the army and the navy, in which he said.—We bow in grief to the inscrutable will of the Almighty who has demanded an immeasurable sacrifice. Nevertheless we do not abandon the hope of a prosperous future convinced of the Monarchy's sure refuge in the devotion of the loyal Austro-Hungarian forces.

Warning to Belgrade.

LONDON, July 5.—BUDAPEST.—The semi-official organ Pester Lloyd criticises the discourtesy of the semi-official Serbian comments on the murder of the Archduke Francis Ferdinand and warns Belgrade of the necessity of immediate change of tone, and of honourably fulfilling the obligations in connection with the crime which the newspaper considers, was undoubtedly promoted in Belgrade.

The late Mr J. Chamberlain.

Tributes of the Australian Press.

LONDON, July 6.—MELBOURNE.—All Australian papers pay tributes to the late Mr Joseph Chamberlain. Mr. Deakin, ex Premier describes him as the Greatest Modern Imperialist.

The India Council Bill.

Statements of the Daily Telegraph.

LONDON, July 6.—The Daily Telegraph says that responsible Indian and Anglo Indian circles in London are gravely concerned at the attitude of the House of Lords towards the India Council Bill and hope that Their Lordships will bear in mind the very mild character of the India Office proposals in today's debate. The Indian Government, the paper adds, is understood to be in full agreement with the suggestion that at least two Indian members shall be elected, and if three had been proposed it is unlikely that official objection would have been raised. The Bill represents the minimum concession to the suggestions of several prominent Indians who have held high office under the Government.

International Rubber
Congress

Plantation v. Para Rubber.

Manufacturer's Experience

LONDON, July 4.—An interesting paper was read at the Rubber Congress giving the opinions of Mr Williams, of the North British Company, with regard to the advantages and defects of plantation rubber. Mr Will-

TELEGRAMS.

iams considers that he is right in saying that all are fairly well agreed that the average plantation rubber as a whole is not equal to Para rubber either in uniformity or strength. The greatest difficulty of all says the paper namely variability, presents itself when plantation rubber is being handled in the factory. Regarding the strength it is Mr. Williams' experience that it is impossible to replace Para by plantation rubber.

Woolwich Strikes.

A Probable Revolution.

LONDON, July 6.—At a mass meeting of Woolwich Strikers yesterday, Mr. Thompson, President of the Labour Protection League, which has control over three thousand men announced that all labour organisations had ordered men to come out solidly so that no man could enter the arsenal this morning. Mr. Will Crooks, M.P., asserted that next twenty-four hours would see a revolution in Woolwich.

Australasian Trade.

Germany's Attempt to Monopolize.

The "Daily Mail" gives prominence to details of the German plan to capture the shipping trade of Australasia by means of subsidies; for instance it is expected that the new German Service to New Zealand will divert from London hundred thousand tons of German freight which has hitherto been transhipped in England.

The Turkish Budget.

Minister's Speech.

LONDON, July 5.—CONSTANTINOPLE.—The Minister of Finance made his budget speech lasting four hours in the Chamber. He criticised the acts of the preceding Cabinets and emphasised the necessity of strict observance of the laws on which Turkey's future depended. The Minister gracefully acknowledged the assistance of France in the recent loan.

Capture of a Greek Vessel.

LONDON, July 5.—ATHENS.—Newspapers state that on the 3rd inst. a Turkish destroyer bombarded and captured a Greek sailing vessel which was transporting refugees from the Turkish territory.

South African Politics.

"Whites and Blacks."

Lord Gladstone's Warning.

LONDON, July 5.—PRETORIA.—In the course of a speech at a farewell banquet given in his honour, Lord Gladstone said that there was a growing native distrust of the white man. He wished all the whites would study the blacks as the blacks were at present studying the whites.

American Politics.

Mr. Roosevelt's Preparations.

LONDON, July 4.—NEW YORK.—Mr. Roosevelt has resigned the editorship of the "Outlook" in order to have more time for political work.

Indians in British Columbia.

The "Komagata Maru"

Difficulties on Board.

LONDON, July 5.—VICTORIA.—Yesterday the Immigration officials permitted five Indians to leave the "Komagata Maru" to confer in a launch with three local Hindus, who were the relatives of those on board. Immediately the Hindus left the ship, the Indians on board pulled up the ladder and prevented the Captain from taking them on board again. The Captain was helpless. The officials refused to allow the launch to proceed to the shore and are keeping her moored in the midstream. They have given the Captain time until tomorrow to enforce the men's return to the vessel or to give up his command and hand his ship over to the Canadian Authorities.

Rumours of Another Emigrant Ship.

A cablegram has been received stating that another shipload of 350 Indians who are coming direct from Calcutta, left Hongkong yesterday.

TELEGRAMS.

Mexican Situation.

Elections

LONDON, July 6.—MEXICO CITY.—Elections of the President, Vice-President, Deputies and Senators were held on Sunday, in those portions of the Republic which are controlled by General Huerta. In difference was generally manifested and there was almost complete abstention from voting. In the capital Huerta appeared to be the favourite candidate for the presidency and General Blanquet for the Vice-Presidency.

The Independence Day.

United Celebration.

LONDON, July 5.—ST. ALBANS (VERMONT).—The United States and the Canadian troops jointly celebrated the Independence Day and the Centenary of the Anglo American Peace.

Mail Steamer Report.

LONDON, July 6.—ADEN.—P. and O. S.S. "Persia" with English Mails of 26th Ult. left for Bombay at 5 p.m. on Sunday.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents.)

BOMBAY.

Railway Breaches.

SUKKUR, July 5

A telegram from Sukkur, received last night, says—The line at mile 17 between Ruk and Bagarji has been washed away by canal water, and about seven wagons of the 147 Up Goods train derailed. All passengers and mail will be transhipped till the breach is repaired.

The Government Loan.

BOMBAY, July 5

The "Times of India", commenting on the success of the five crore loan, says the result is particularly satisfactory for Bombay, because local bodies there have to come into the market, and their prospects are greatly improved by the result of the Government loan.

Bombay Criminal Sessions

Credit Bank Cases.

BOMBAY, July 4.—The third Criminal Sessions of the Bombay High Court commenced to-day, Mr. Justice Hayward presiding. The first case on the list was that in which Jaffer Joosab is charged with breach of trust as servant of the late Credit Bank in respect of two sums of Rs. 57,064 and 16,000. The second case was one in which Jaffer and Mistri are jointly charged with having falsified the balance sheets of the Credit Bank and with having thereby induced the Directors to pay dividends to the shareholders. Mr. Kemp with Mr. Modi, appeared for Jaffer, and Mr. F. S. Talyarkhan appeared for Mistri. Mr. Jardine, Advocate General, appeared for the Crown. A sensation was caused in the Court when Mistri's name was called in and he was not in the dock. Mistri was released on bail on the 13th March, 1914. Mr. Talyarkhan explained to the Court that Mistri was evidently under the mistaken impression that the Sessions would commence sitting at 11-30. A taxi had been sent to fetch him. He proved that the case might be called in after the Jury had been empanelled. Mr. Jardine then asked the Court to try the Credit Bank case by a Special Jury, as the case involved the appreciation of several very important financial questions and had a large mass of documents which required special knowledge. Mistri meantime put in appearance and with Jaffer pleaded not guilty and claimed to be tried. His Lordship directed the cases against them to be tried on Monday before a special Jury.

Breach at Sukkur.

Repaired.

SUKKUR, July 5.—The breach has been repaired and wagons rerailed this evening and normal working resumed.

TELEGRAMS.

Mail Steamer Missing.

KARACHI July 6.—Anxiety is felt here for missing the English Mail Steamer British India Company's S. S. Dwarka which left Bombay at 10.50 on Friday morning and was due at Karachi at 10 o'clock on Saturday night ordinarily the voyage never occupies more than 36 hours but the "Dwarka" has now been at sea for 72 hours. She does not carry wireless telegraph equipment and is thus unable to communicate her circumstances though she must be within easy wireless range of either Bombay or Karachi. Last night the British India Company sent out a steamer to search for the missing vessel. The sea outside Karachi is rough and a mist has dimmed the outlook for the last twenty-four hours, but neither of these conditions is sufficiently abnormal to account for the Dwarka's delay.

(LATER.)

Missing Steamer Sighted.

KARACHI July 6.—A message just received states that the missing English Mailsteamer, B. I. Company's S. S. Dwarka has just been sighted at sea with broken rudder.

Robbery by Drunken Soldiers.

BOMBAY July 6.—Three privates of the Lancashire Fusiliers stationed at Karachi, named Johnson, Garner and Kelly were sentenced at the High Court Sessions to three years imprisonment, each for committing on 18th May robbery of property from the shop of one Manik Rai and voluntarily causing hurt to the servants of the shop. The property stolen was one large silver cup, a silver tray a small silver cup and a pepper bottle. All the accused pleaded guilty but said they were drunk and did the stealing for a lark.

DELHI.

The Delhi Conspiracy Case.

DELHI, July 4.

In the Delhi conspiracy case, on Saturday, an application to permit Balraj to visit his mother, who is dying, was granted.

UNITED PROVINCES.

New Maharaja of Jaisalmer.

ALLAHABAD, July 4.—The new Maharaj of Jaisalmer will be installed on gadi on the 9th July by Sir G. G. Golvin.

BENGAL.

Boundover for Sedition.

SYLHET July 4.

Kamuddin Mullah, charged with disseminating sedition has been bound down by the District Magistrate for one year at Sylhet.

Marconi's Visit to India.

CALCUTTA, July 4.

The Calcutta Office of the Marconi Wireless Co., Marine Section, is informed that Mr. Marconi is visiting India in connection with the site for an Inter-Imperial Station in the Deccan. He will be accompanied by Lieutenant Cook, who will remain after Mr. Marconi's departure.

The Late Mr. Ganesh Chunder.

CALCUTTA July 5.

Mr Ganesh Chunder one of the leading Solicitors of the Calcutta High Court and an Honorary Presidency Magistrate, died on Friday. He was the architect of his own future. For several years he was Municipal Commissioner and a Member of the Bengal Council.

TELEGRAMS.

Train Derailed.

ARARIYA, July 5.

At 2-7 hours yesterday morning No. 79 Up mixed train was derailed between Simrara and Arariya stations of the Forbosganj Branch of the E. B. Railway. No one was injured. Passengers are being transhipped. The block was expected to be removed, and through running restored by 17 hours yesterday. The accident was due to a sunken road as the result of excessive rain.

India Council Bill.

Bengal Congress Committee's

Cable to Lord Crewe

CALCUTTA, July 5.

The Bengal Provincial Congress Committee has sent the following cablegram to Lord Crewe:—"The Congress Committee, Calcutta, supports statutory recognition of Indian members and introduction of the elective principle, urges direct representation instead of selection from a panel, deprecates exile allowance and portfolio system. Total rejection of Bill would be highly disappointing."

Mahomedan Deputation to H. E. the Governor.

CALCUTTA, July 4.

H. E. the Governor of Bengal met a deputation of Mahomedans at Kidderpore on Saturday morning and inspected the Laskarpur mosque. He then proceeded to Garden Reach, Circular Road, and examined other mosques on the area acquired by the Calcutta Port Commissioners for the new dock scheme. The members of the deputation were Nawab Syed Ali Chaudhury, Nawab Serajul Islam, Hon'ble A. K. Fazlul Huq, Maulvi Nazimuddin Ahmed Sheik, Mahub Ali and Mr. Mujibar Rahaman. The Hon'ble Mr. Beatson Bell was also present.

False Personation.

On Board the "Orissa."

CALCUTTA, July 4.—F. G. Roche was placed on trial before Mr. R. D. Chatterjee, 4th Presidency Magistrate, to-day, on a charge of having obtained free board and lodging on the steamer "Orissa" for three days while she was lying at Rangoon by falsely representing himself to be an Excise Officer. Rai Saheb Tarak Nath Sadhu appeared for the Crown and in opening the case said that the accused boarded the vessel on June 23rd, and by representing himself to be an Excise Officer induced the Officers of the vessel to provide him with first class board and lodging. On enquiry it was learned that he was in no way connected with the local Excise Department. He was promptly arrested and placed before the Western Division Magistrate of Rangoon. In the meantime the S. S. "Orissa" left for Calcutta, and as all the witnesses were officers of that vessel the local Government moved the Government of India, who under Section 527 C. P. C., transferred the case to the Court of the Chief Presidency Magistrate, Calcutta. The Magistrate then recorded the evidence of Mr. De Mars, purser of the "Orissa," Sheik Eddo, the butler, and Sergeant Tobin, of the Rangoon Port Trust Police. The accused, on being questioned by the Magistrate, pleaded guilty, explaining that he was stranded in Rangoon and having no means at his disposal to pay for his board and lodging, falsely personated an excise officer. The Rai Saheb stated that the object of the accused was to get a free voyage from Rangoon to Calcutta. He added that the accused's statement was made unofficially. The Magistrate adjourned the case to the 9th instant, directing that accused be enlarged on bail for Rs. 200.

Arrah Murder Case.

Trial Begins To-day.

BANKIPORE, July 4.—Supplementary evidence was recorded in the Arrah murder case yesterday six witnesses being examined, including Balchand Kothari a student in Arjunlal's Jaipur School who wanted to depose in Marathi and Rai Bahadur Brajrikhal Sanyal, D S P Shababad. The Sessions trial begins on Monday next when Mr. Manuk is expected to take half the day in opening the case for the Crown.

Chittagong Murder Case.

Investigations.

CALCUTTA, July 6.—During the investigation into the Chittagong political murder case in which Satyendra Nath Sen was shot dead by some young men, Nogendra who was a witness for the Crown in some Eastern Bengal political cases, and who was supposed to be the intended victim of the assassins, had made a statement to the police. It is said that he mentioned the names of two young men of Dacca whom he suspects to be the assassins. The police took out warrants and searched the houses of their relatives at Dacca Naraingunj and their respective villages, but they were nowhere to be found. Local police are now offering a reward of Rs. 1,000 for the arrest of Aditya Datta alias Saroj Bandhu Datta alias Nishi Datta alias Amar Nath Dutt, son of Ananda Datta of village Baruna, Police station Rugganj, District Dacca. He is described as being of a dark complexion, pointed nose, strong built and tall stature. He is aged about 24 years. Rs. 1000 is also offered for the arrest of Nalinikanta Ghosh alias Nikhil Nath Roy alias Nikhil Charan Chakravarty alias Master, son of Joy Chandra Ghose of Jhowgara Police Station Rugganj, District Dacca. The description given of him is dark complexion thin build tall, depressed chest, age about 20 years. It is alleged that the latter is an associate of the former who is said to have committed the crime.

BURMA

Sir F. C. Gates' Retirement.

RANGOON, July 4.

The news of the retirement of Sir F. C. Gates, Financial Commissioner, Burma, was expected, for it was known that he took long leave in 1912 preparatory to retirement. He went to Rangoon in 1893 as Assistant Commissioner from Bengal. He was appointed Secretary to the Chief Commissioner in 1890. He was confirmed in the appointment of Chief Secretary to the Burma Government in 1903 and in 1912, while additional member Imperial Legislative Council, he strongly advocated the financial claims of the province. In 1907 he was appointed Financial Commissioner.

Anti-Adulteration Act.

For all India

RANGOON, July 6.—The Lieutenant Governor has expressed his assent to the suggestion of the Burma Chamber of Commerce urging the necessity for an Anti-adulteration Act for the whole of India. The Karachi Chamber have written to the Burma Chamber expressing their sympathy with the movement and saying that they have addressed the Government of India on the subject. The Bengal Chamber also are in full sympathy with the object but they express doubt as to whether effective enactment will be found practicable and say they will discuss the question fully on receipt of all correspondence from the Burma Chamber on the subject.

GENERAL

All-India Weather.

SIMLA, July 5.—The depression affecting northern India has given a few heavy falls of rain in the east of the United Provinces and Central India. It is near Gorakhpur this morning and is disappearing. The temperature is low in the Punjab and nearly normal elsewhere. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Assam, Bengal, Chota Nagpur, Bihar, East United Provinces, East Punjab, Central India and the West Coast of the Peninsula, and local in the West United Provinces, Mysore and Madras Deccan. A few falls also have occurred in Upper Burma, Orissa, south-west Punjab, Kashmir, North West Frontier Province, Baluchistan, West Central Provinces, Bombay Deccan and South-east Madras. Chief amounts are:—Tavoy and Rangoon 1½ inches; Kyaukpau and Chertapunj 2, Tezpur and Dubri 1, Cox's Bazar 3, Chittagong 8, Narayanganj 1, Berhampore and Dinapore 2, Bogra and Darjeeling 1½, Darbhanga 4, Gaya 1, Naya Dunka and Gorakhpur 1½, Benares 1, Allahabad 4, Muktesar 1½, Roorkee and Delhi 2, Ludhiana 1, Simla and Multan 2, Murree and Sutna 4, Marmagao 2, Karwar 3, Mangalore 2, Mercara 4 and Calcutt 3.

FORECAST:—Decrease of rainfall in north east India.

The Amir of Nija.

From the Persian Gulf comes the news that Ben Fand, Amir of Nija, Central Arabia whose relations with the Turkish authorities have for some time been very strained, has arrived at a satisfactory understanding with the Turkish Minister of the Interior.

క ఫ హ రి.

సా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన
ర్బడును ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన
ర్బడిన దగ్గు శీతకాలమున క్రబలించు దగ్గు. శ్వాస
కోశముల నూత్న సోశములందు వర్బడుదగ్గు. ఉబ్బ
సము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు
దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూ ర్ణ ము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది)
1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది.
దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొద
లగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట
రుంచుకొనుట నుంచీది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా స్ట్రేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము.
ఇది గాలియందు నీటియందువరమామిదలైన విష
పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే
మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట
చిటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జిగుట
విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి
ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే
లిచిపోవును వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.
గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు తై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము
లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు పర
డును ఇదిపైత్యకోశపు మందతలన(Torpid liver).
లుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక
ోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహి
శమునకు పోయినపుడును ఖతర సమయములం
కు రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువా
మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి తై ల ము.

3ల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్య
ముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషభాధను గలిగించుచు
న్నవి ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక
పనిజేయును.

కు ప్పు కు తై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు,
ఘ్రవలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈనూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట,
జిల, గోకుడు వుండ్లు మొదలగునవి మానును.
దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగా
తెరుగ గలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరు వీధి, మద్రాసు.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJANA
A SOVEREIGN REMEDY.
FOR
Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, Chest Colds, Sprain,
Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache,
Backache, Cuts, Bruises etc.
PRICE ANNAS EIGHT ONLY.
FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.
RINGWORM OINTMENT.
Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.
PRICE ANNAS SIX ONLY.
Aromatic Tooth Powder.
Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums Taste pleasant.
PRICE ANNAS TWO ONLY.
CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.
Amrutanjana Depot.
109, FREERE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి. శేక్ నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు

మోహిని తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు.

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు వెనుగును.
వెండ్రుకలు చాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుజేయును.
మనోహరముగా మండను
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.
తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరశ్రమము జేయు విద్యార్థులు,
స్త్రీ, డగ్గు, ఉద్యోగిష్టులు మొదలగు వానికి సుఖనిద్ర,
నిశ్శాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యము
లకు ప్రాపను కురులను మనోహరముగజేంచి కాపా
డును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

వ జ్ర గు ల్లి క లు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

భాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త
పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు రక్తపు
ష్టికిమంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము
బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, ఆత్మేంద్రి
యత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండు
టయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన
శుక్ల నష్టము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని
మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము
లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును వైజ్ఞానికలకు
వజ్రగుల్లికలు ప్రజాయుధమునటవి

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరు వీధి, మద్రాసు.

జ్వర హ రి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

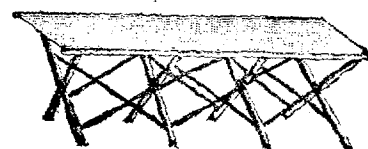
జ్వరము శరీరమునందు రక్తవేగము, శక్తి
గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నెరి,
గాలి, స్థలపునూర్పువలనను జ్వరమునకు కా
వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని నీలము
పూటలు సేవించిన వట్టువిడుపు జ్వరమును చల
పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు
మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము
యథాస్థితినిజేంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

పండ్ల పాడి.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ 1-2-0

పంటినెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిఉన్నది
అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రీరిరోడ్డు, బొంబాయి
9, జహంగీరు వీధి, మద్రాసు

Gold Medal Camp Cot

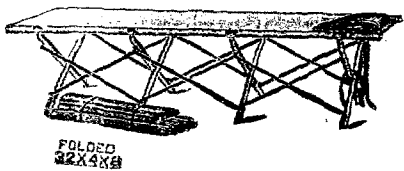
అమెరికా దేశములో చేయబడిన

క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపు మెడలియండు 1000 పౌండుల వరకు
భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అ
6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల
మందము ధర 9-0-0 మందము మడిచిపెట్టు 10-0-0
నోటుతె 4-0-0 నోటుతె కర్రలు 2-0-0
ఈసామాను అన్నింటితో కూర్చున్న ధర 16-8-0
అద్యాత్మికండు రూపాయలు పంపించు
సామగ్రి అమ్మకము కర్నూలు, మద్రాసు, బెంగళూరు, కలకత్తా
ఉత్తరములు:—గోల్డెన్ కంపెనీ లిమిటెడ్,
51, ఆల్బెష్ట్రాయక్ స్ట్రీట్, ఎ
(1-7-14)

మా మహాత్ములచే ములమీద సుఖముగా నిద్ర పోవలసివది.

ఇది 1000 పౌండుల బరువును భరించగలదు.

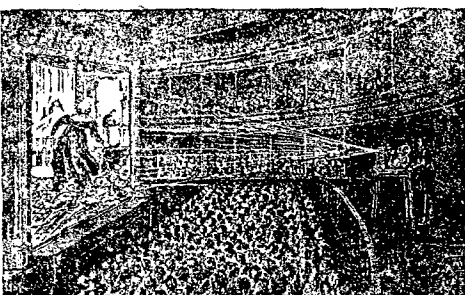
ప్రయాణము మీద పోయినను, ఎచ్చట నైనను పోయినను నిద్ర చేయవలసినది.

దీని సేకమంది వాడుచున్నాను. దేశ సంఘాతము గలయుదుండు ఆశీస్సులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి గొప్పగా జ్ఞాపించుచున్నాను. ఇది ఆమెకా దేశమందు చేయబడినది. 61 అంగులు పొడుగు, 2 అడుగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు 15 పౌండులకు మించనిపొడవుగా కట్టుకొని చేతిపట్టుకొనిపోవుచున్న ఒక చిన్న బాల్ బునును దీనిని తీసి మడచవచ్చును.

దీని ధరము 1-కి, రు. 8-0-0 దోమతెర సామాను 2 0-0. నెయ్యిపానుల బరువును ఈమందుమీద వేసినను సులభముగా భరించగలదు. చక్కని జల్లికతో చేయబడిన దోమతెర 5-8-0

చిరునామా:— ఖాదర్ అండు యూనైటెడ్ బ్రదర్స్, వాచ్ అండు కాక్ ఇంప్రోవ్డ్, మదరాసు.

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

సుమారు రు 600 లు ఖర్చు పెట్టినయెడల ఒక కాక్ బయర్స్కేపు మెషీను ఒక ప్రదర్శనమునకు గరిష్ఠ ఖీలుములు కొనగలరు. వాటితో నేలకువేలు ఆర్పించగలరు. ఆసూగతులన్ని మావద్ద మెషీను కొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా నేర్పవచ్చు త్వరగా భాగ్యవంతు లగుటకు ముంతకుమించిన సుఖపుమార్గము మరిలేదు. పూరాసంగతులుగల క్యాటలాగును మాచిన తరువాత మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. త్వరపడండి.

కారనేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ, హైదరాబాద్—121, పెద్దవీధి తిరువల్లిక్కేణి, (మదరాసు) బ్రాంచి:—ఉర్దూం. నంబూరి జిల్లా.

పోస్టేజి సహా ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియన ఒక విచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగజేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుజేలిపియున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును. వైద్యకాశ్రమి, షణ్షికంకర్ గోవింద, ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు

ఇవమెల్లులుగల అలారం టయంపేసు

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగము

మంచికాగితము! శుద్ధపత్రిక! చక్కని అచ్చు!!! అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము. వలయువారు అరణా వీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిదబ్బితో సహా ఖీ. 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రు. 5-4-0.

తామరలైలం. పండ్లపొడి. మోహినీలైలం. వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల మానెగల డజను 1కి 3-8-0 డజను 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. భర్తలు పోక్తేము. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9, జహంగీరు వీధి, మదరాసు. మంతల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును. అమృతాంజనం డిపో, 109, క్రేరిరోడ్డు, భోర్లు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సర రాది సంచిక.

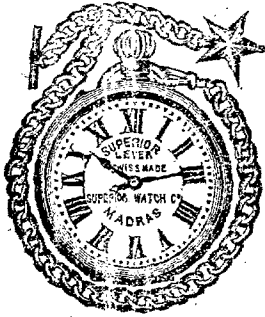
చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది. కోరువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, జార్జిటౌన్, మదరాసు.

సు పీ రి య క్ లీ వ క్ జ్యూ యెల్లు వాచ్.

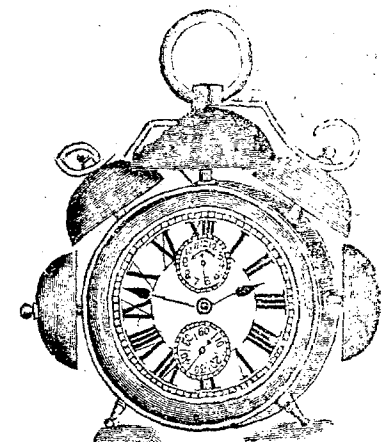
సుందరమైన వాచి గొలుసుతో వెల రు. 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0 దీనికి 5-సం॥ గ్యారెంటీగలదు. వాచకులారా! మాచే తయారు చేయబడిన సుపీరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షించండి, మాకంపెనీలో ఆనేకదినములుగా యెడతెగక వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మా స్నేహితులు మా కంపెనీ పేరుతోను లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయమని వ్రాయుటచే

వాచమనోభీష్టము నెరవేర్చుదలంచి మేము (స్విజర్ లాండు) సీమకు ఆఫ్ఫిర్మి లక్షల కోలాది గడియారములు ప్రతిగడియారము డయలులో సుపీరియర్ లీవర్ గడియార మనియు, మాకంపెనీ ప్రఖ్యాతికొరకు సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ మదరాసు, అనియును, ఎర్రసిరాతో, ముద్రించి, చక్రముల ద్వారములకు నుండు బెజ్జములకు కెంపులు చెక్కించి అందలి సామానులు యావత్తున్న దృశ్యముగా చేయించి రప్పించి యున్నాము. ఇంగ్లీషులో (సుపీరియర్) అనగా

అన్నిటికిని మేలైనవి గదా వీనికై నేలుగా వ్రాయనక్కరలేదు గాన మాకంపెనీ పేరుమీద రప్పించిన యాగడియారమున కెంతటిలాభముండునో వాచకు లూహించగలరు. ద్రావిడదేశమందుండు చక్కగ వ్యాపించి వేనవేలుగడియారములు కరువుపడి అనేక యోగ్యతాపత్రములు (సర్టిఫికేట్లు) వచ్చియున్నది. ఈ గడియారము చక్కగ నడుచును. గ్లాసుడుముగలది మొరటుపనులకు తరహాగలిగినది. కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్, ఇ అని వ్రాయుడు.

ఇదేమోగిరిగడియారం దీని జలారస్పించి నాలుగు రూపాయలలో ధర పంపు చుంటేమి అదే మదిత గుఱుచును పేదసాదలకుపయోగించునటుల నాలుగు రూపాయలకే కావలసిన వారికిపంపెదము

ఈ చిత్రమునందుండు వలె ఈ గడియారమునకు ఇదు అలారంబెల్లుల చక్కన ఆమర్చియుండును. మనమెన్ని గంటలకు మేల్కొనవలయునో యన్నిగంటలకు నీ అలారములు అయిదు నొక సేవయమునందు చెవులకింపయినప్పునితో మోగి నిద్ర తేజబాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారును కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, తపాలాపెట్టె నెం. 167, మద్రాస్ ఇ

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అత్తలారా టమున కోర్కొనికోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచిసమయము! వేనవేలు కరువుపడినది!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాన్ పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కరువుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనజపాన్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజూ, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవు! జ్ఞాపనయిమైనట్టివి. త్వరపడ

గిల్ల మారనిదివిన్ని 24 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచ1-కి2-0-0 పంచ 1-కి తపాలాఖర్చులు ... 0-4-0 డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలాఖర్చులు ఇనాం

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్పమొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్,

ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున ప్రతినిధులు ప్రథమ శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారము జేయుచున్నారు గాన వారల నాదరించి పత్రికకు తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు దత్తమండలములోని మహాజనులు పాగ్గితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.